

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Evropa — Amerika.

Naslov članka kaže na odnos Evrope do Amerike. Ta odnos je v naslednjem: Evropa je dolžnica, Amerika (Zedinjene države) pa upnica. Kdor je dolžnik, je v neprijetnem položaju, ker visi nad njim kakor Damoklejev meč dolžnost, da mora plačati. Kdor hoče to dolžnost izpolniti, mora imeti možnost, da lahko plača. Kjer te možnosti ni, tam tudi izplačila ne bo.

Koliko bi Evropa morala plačati Ameriki? Evropske države so ameriškim Zedinjenim državam sedaj dolžne 11 milijard dolarjev v zlatu. Ogromna svota! Če bi se morala plačati v zlatu, bi zlata zmanjkalo. Letna odplačila evropskih držav Ameriki znašajo sedaj več kot 200 milijonov dolarjev. V drugem letu se bodo dvignila, leta 1940 bodo letna odplačila znašala 340 milijonov dolarjev, do leta 1980 pa se bodo dvignila do 400 milijonov dolarjev, v letih 1985 do 1987 bodo zopet znašala 200 milijonov dolarjev. Potemtakem bo svota vseh odplačil Evrope Ameriki v bodočih 55 letih znašala skupno 21 milijard dolarjev.

Kaj takega Evropa seveda ne more in tudi nikdar ne bo mogla plačati. Če bi hotela te ogromne svote tekom 55 let izplačati, bi obubožala do popolnega glada in popolne golosti. Evropejci bi bili berači, ki bi ne imeli nič jesti, nič obleke ter bi se morali umakniti v votline kot stanovanja, kjer je stanoval prvotni evropski človek. Evropa, ki je mati svetovne kulture, bi zagrmela v prepad, v katerem bi z njo izginilo človeštvo in njegov napredek. Če bi Zedinjene države vztrajale pri svoji zahtevi, da mora Evropa plačati vse svoje dolgov, bi zlato v ogromnih množinah se preselilo v Ameriko, ki bi sredi med kupi zlata ne znala, kaj bi z njim počela. Sreča na zlatu ne prebiva. Že sedaj Anglija pošilja zlato v velikih količinah v Ameriko.

S tem je Anglija pokazala svojo dobro voljo in hkrati tudi, da je bolj »nobel« dolžnik, ki plača, kar mora plačati. Obenem pa je se kakor tudi Francija obrnila na vlado Zedinjenih držav z željo o odpisu ali vsaj reviziji dolgov. Ta želja je opravičena vsled gospodarskih razmer, ki vladajo v Evropi. Cene blaga so jako padle, in sicer pri vseh vrstah. Mednarodna trgovina se je zelo skrčila. Vsled tega je tudi možnost izplačila večjih svot v tuji valuti jako zmanjšana. To bi Zedinjene države morale upoštevati. Kako naj plača Evropa svoje dolgov? Mar v zlatu? Saj ga

nima dovolj. Če ga pošlje v Ameriko, bodo valute posameznih držav izgubile znaten del svojega kritja in denar teh držav bo palel v svoji vrednosti. Ali naj plača v blagu? Zedinjene države so med svetovno vojno svoja posojila Evropi udejevala ne v denarju, marveč v blagu. Toda kako naj sedaj Evropa vrača s oje dolgove v blagu, ko pa se je Amerika zavarovala proti uvozu z visokimi carinami?

Dne 15. decembra zapade obrok 126 milijonov dolarjev, ki ga morajo plačati nekatere države, osobito Anglija in Francija, deloma tudi Italija. Tri četrtine te svote odpadejo na Anglijo, ki je že začela precejšnje količine zlata pošiljati v Ameriko. Da bo to slabo vplivalo na angleški funt, se vidi iz dosedanjega njegovega padanja. Angleška vlada namerava narodno gospodarstvo svoje države obraniti s tem, da bo zvišala carino na uvoz ameriškega blaga, kar seveda Ameriki ne bo po godu. Kako bo se branila Francija, trenutno še ni prodrlo v javnost. Da pa bo morala storiti energične korake, je jasno že iz dejstva, ker se francoski državni proračun težko bori proti naraščajočemu primanjkljaju.

Ako Zedinjene države vztrajajo pri svojem stališču, da mora Evropa plačati svoje dolgov, bode tudi Nemčija morala zopet začeti plačevati svojo — vojno odškodnino. V Lozani je bilo letos med tistimi državami, ki prejemale odškodnino, in med Nemčijo, ki jo mora plačati, sklenjen dogovor, ki znižuje nemška odškodninska plačila od 30 milijard na 3 milijarde mark v zlatu z določilom triletnega moratorija (odloga) izplačila. Ta dogovor ne bo v parlamentih posameznih držav ratificiran (potrjen), ako Zedinjene države ne pristanejo na odpis ali vsaj revizijo dolgov. Saj so evropske države doslej svoje dolgovne obroke Ameriki izplačevale po večini s svotami, ki so jih prejemale od Nemčije na račun vojne odškodnine.

Ker Zedinjene države zaenkrat vztrajajo na tem, da se mora obrok, ki zapade 15. decembra, brezpogojno plačati, sta se Anglija in Francija dogovorili med seboj o izplačilu decembarskega obroka. Ta dogovor vsebuje naslednje točke: Anglija je pripravljena plačati Zedinjenim državam decembarski obrok svojih vojnih dolgov. Ministrski predsednik Francije je spoznal, da je tudi za Francijo najboljšo, da prav tako plača svoj obrok vojnih dolgov. Anglija in Francija plačate svoja obroka s pridržkom, da se do

prihodnjega roka nanovo prouči in uredi vprašanje vojnih dolgov. Ta dogovor sta sklenili med seboj vladi obeh držav, potrditi pa ga morata oba parlamenta. O lozanskem dogovoru, ki določa znižanje nemške vojne odškodnine in triletni moratorij za Nemčijo, sta se angleški in francoski ministrski predsednik dogovorila, da ostane v veljavi ter se bo odpovedal samo tedaj, če se ne bo mogla doseči od Zedinjenih držav končna preureditev in znižanje vojnih dolgov.

Sestanek Male antante. Zunanji ministri: Jugoslavije, Čehoslovaške in Rumunije se bodo sestali krog 15. decembra v Beogradu, da proučijo mednarodna vprašanja, ki čakajo rešitve od zadnjega sestanka v mesecu maju.

Bolgarske državne finance pridejo baje pod mednarodno nadzorstvo.

V Nemčiji pod vlado generala Schleicherja. Nemški državni zbor je bil otvorjen dne 6. decembra. Po kratki razpravi o poslovnem redu so se vršile volitve predsednika zbornice. Za predsednika parlamenta je bil izvoljen narodno-socialistični poslanec Göhring, za prvega podpredsednika pa član centra Esser.

Kako zgleda novoizvoljeni nemški parlament? Na otvoritveni seji dne 6. decembra so bile v nemškem državnem zboru ugotovljene te le skupine in ločine: narodni socialisti 196 glasov, socialni demokrati 121, komunisti 100, centrum 70, nemški nacionalci skupno z vinogradniki in deželno zvezo 54, bavorska ljudska stranka 20, nova frakcija (ločina), v kateri se nahajajo pristajaši tehničnega sodelovanja, 11 pristajašev nemške ljudske stranke, 5 kršč. socialistov in 1 hanoveranec, pa šteje skupaj 17 mandatov, kmetska stranka je zastopana s 3, nemška državna stranka z 2 in gospodarska stranka z 1 mandatom.

Nemški državni zbor je bil dne 10. decembra odgoden do sredine januarja.

Anglija in Perzija v sporu radi petroleja. Med Perzijo in Anglijo je nastal spor, ker je odpovedala Perzija angleški družbi dovoljenje za izrabljanje petrolejskih vrelcev na njenem ozemlju. Od angleške petrolejske družbe v Perziji je imela tudi Anglija kot država koristi in radi tega so prejele

angleške bojne ladje, ki so zasidrane v Perzijskem zalivu, povelje, naj bodo pripravljene za vsak slučaj. Vse dolži ruske boljševice, da so zanetili Anglijo in njenimi kolonijami na oni spor, ker neprestano rovarijo med Vzhodu.

Velik uspeh Japoncev v Mandžuriji. Japonske čete so vprizorile novo ofenzivo, da očistijo pokrajino Jehol od kitajskih čet in prostovoljcev. Najprvo so z letali bombardirali mesto Šananhao, ki leži zapadno od Šanajkvana. Tu je bilo glavno taborišče kitajskih čet. Japonska vojska je zaplenila sto poljskih topov in ujela 9000 kitajskih vojakov in častnikov, med temi tudi 8 generalov. Kitajski častniki, ki so pred meseci služili v novi mandžurski vojski in nato pobegnili nazaj h kitajskim četam, bodo postavljeni pred izredno sodišče.

POROČILA SVETU KATOLIŠKEM

Sv. Oče, tako poroča o njem sarajevski nadškof dr. Šarič, ki ga je papež Pij XI. sprejel 26. novembra, z občudovanja vredno vztrajnostjo izvršuje svojo apostolsko nalogo ter sprejema številne avdijence. Letos prihajajo v Rim zlasti francoski škofje, tudi novi dunajski nadškof dr. Innitzer je bil meseca novembra v Rimu. Sv. Oče je pokazal v razgovoru z nadškofom dr. Šaričem, da so mu značilne prilike in razmere po vsem svetu. Na njega se obračajo ne samo katoličani, marveč mu pišejo tudi mohamedani, židje, protestantje in pravoslavni ter pričakujejo v sedanjih težkih časih od njega moralne pomoči. Podzavestno živi v vseh teh prepričanje, da je rimski papež namestnik Zveličarja sveta. Sv. Oče je svež in krepkega zdravja vključ svojih visoki starosti. Kot apostol dela ves dan in globoko v noč. Milost božja ga krepi. Kakšna sreča bi bila, tako zaključuje sarajevski nadškof svoje poročilo, ako bi današnji državniki uvaževali njegove nasvete in njegova navodila! Bilo bi na svetu manj težav in kriz.

Švicarski državnik gre v samostan. Predsednik državnega sveta dr. Perrier je odločil svoje visoko mesto ter gre v Francijo, da vstopi v benediktinski samostan. Njegova preteklost je sijajna in doseženi uspehi veliki. Od leta 1912 je član kantonske vlade, kjer je načeloval prosvetnemu oddelku. Bil je predsednik katoliško-konservativne stranke v Švici, poslanec in podpredsednik švicarskega parlamenta. Bil je tudi član švicarskega odposlanstva na razorožitveni konferenci v Ženevi, kjer so ga izbrali za predsednika odbora za moralno razorožitev. Dr. Perrier je star 51 let, bil je vodilni katoliški državnik v Švici in sijajen govornik. Njegov sklep, da gre v samostan, je napravil v švicarski javnosti velik utis.

Herriot v cerkvi. Francoski ministrski predsednik Herriot je o priliki svojega obiska v Španiji bil tudi v mestu Toledu. V tem mestu je glasovita pre-

stolna cerkev, ki spada med najbolj sloveče zgradbe na svetu. Herriot je to cerkev obiskal. V cerkvi ga je čakal pomožni škof, kateremu je francoski ministrski predsednik poljubil roko. Herriot si je natančno ogledal cerkev ter je bil navdušen radi njene izredne lepote. Podrobno in natanko je pregledal vse umetnine, ki je na njih bogata ta starodavna cerkev. Pred odhodom iz cerkve je Herriot njenemu varuhu ponudil darilo, ki ga pa je cerkveni varuh odklonil. Nato je Herriot ponudil nekaj bankovcev za popravilo cerkve. Tudi to je bilo odklonjeno. Naposled je ministrski predsednik stisnil duhovniku v roke bankovec 1000 francoskih frankov z določilom: »Vzamite za Vaše siromake!« Ta Herriotov dar pa je bil sprejet.

Vseučilišče za katoliške črnice. Katoličani v Zedinjenih državah so jako delavni ter se trudijo za napredek katoliške Cerkve na vseh področjih. Občudovanja vredna je njihova požrtvovalnost na šolskem polju, in sicer od osnovne šole do vseučilišča. Sedaj gradijo novo katoliško vseučilišče v Nov. Orleansu, ki bode nosilo ime velikega misijonarja sv. Frančiška Ksaverja. Stroški za to vseučilišče so proračunani na 5 milijonov dolarjev (okoli 300 milijonov dinarjev). Eden del zgradb, potrebnih za vseučilišče, je že dozidan, in sicer tisti del, ki je namenjen katoliškim dijakom črnkega rodu. Nedavno je kardinal Dougherty, nadškof v Filadelfiji, slovesno blagoslovil ta črnski del katoliškega vseučilišča.

VIŠJE DEŽELNO SODIŠČE O NOŠENJU ZELENIH KRAVAT.

Odvetnik dr. Natlačen v Ljubljani je sporočil Josipu Štraku, posestniku v Križevcih pri Ljutomeru, da je višje deželno kot apelacijsko sodišče v Ljubljani v znani kazenski zadevi radi nošenja zelenih kravat ugodilo njegovemu ugovoru zoper obtožnico državnega tožilstva v Mariboru. Prejel je v tej zadevi tudi že pismeno rešitev višjega deželnega sodišča, ki se mu je dostavila potom okrožnega sodišča v Mariboru. Rešitev višjega deželnega sodišča se glasi tako, da se obtožba zoper Josipa Štraka in njegove tovariše Štuhca Antona, Štuhca Alojzija, Slavica Janeza, Vrbnjaka Slavka, Škrjanca Franceta in Slekovca Mateja ne dopušča in se kazensko postopanje po § 208 I, 4 k. p. ustavi.

Višje deželno sodišče se je v celem obsegu pridružilo zagovornikovim izvajanjem. Zlasti je višje deželno sodišče mišljenja, da se ne more pripisovati obdolžencem, da so nasprotniki obstoječega pravnega reda, ki temelji na načelu svobodne zasebne lastnine, saj zelena kravata ni znak takega naziranja. Z ozirom na trditev obtožnice, ugotavlja višje deželno sodišče, da nošnja zelenih kravat torej ne more ustvariti kaznivega dejanskega stana po čl. 19 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Po mnenju višjega deželnega sodišča bi mogel biti podan dejanski sta po

členu 4 zakona o zaščiti države, ko bi obstojala podlaga za sum, da so obdolženci nosili zelene kravate v nameri, povzročiti nerazpokoženje zoper zakone, državne naprave, uredbe in navedbe oblasti ali zoper politični red v državi. Za tako namero pa postopanje obdolžencev ne daje osnovnega suma, to je: dokazan ni subjektivni dejanski sta tega člena, ko obtožnica sama v tem pogledu ne more navesti nič pozitivnega. Glede na vse to v dejanju obtožencev ni najti nikakega dejanja, ki bi bilo kaznivo po kazenskem zakonu ali po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi, vsled česar se je moralo odločiti, da obtožba ni dopustna in da se kazensko postopanje ustavi.

S to rešitvijo višjega deželnega sodišča se je ta zadeva končno veljavno rešila, kajti zoper to rešitev ni nikake nadaljne pritožbe.

ŠIRITE „Sl. Gospodarja!“

Prostovoljna smrt v duševni zmedenosti. Radi neozdravljive bolezni se je ustrelil v Košakih pri Mariboru posestnik in vpkojeni orožniški stražmojster Alojz Jerič.

Menadna smrt. V Lircerjev mlin v Loški ulici v Mariboru je prišel dne 9. dec. t. l. 69letni Martin Goričan iz Pohrežja in kupil vrečo moke. Ko pa je zadela vrečo na ramo, ga je zadela kap, da je bil takoj mrtev.

Vlom s precejšnjim plenom. Dne 6. decembra je bilo vlomljeno v stanovanje A. Kutina, hišnega posestnika v Krčevini pri Mariboru. Svedrovec je odnesel par tisoč dinarjev.

Roparski napad. Na večernem povratku iz krčme Kekec na Košakih pri Mariboru je bil nekaj korakov proč od gostilne udarjen iz zasede po glavi Štefan Glaser, ekonom iz Kamnice. Ko se je zgrudil vsled udarca, so se ga lotili 4 neznani moški in mu iztrgali denarnico.

Slinavka se širi po mariborski okolici. Na živinčetu, ki je bilo dne 22. m. m. kupljeno na sejmu v Mariboru, se je pojavila v hlevu nekega kmeta v Dobrenju slinavka.

Počtna vreča je bila od neznanca ukradena iz poštne ambulance vlaka Kotoriba—Maribor na postaji Rače—Fram. V vreči so bila priporočena pisma in 3000 Din v bankovcih.

Mrtvega so našli. V Cogetincih v Sl. goricah so našli mrtvega v mlaki krvi mlinarskega pomočnika Para. Imel je globoke rane na glavi in je podlegel nasilni smrti od neznanne zločinske roke.

Pred sodniki radi umora lastnega otroka. Dne 7. dec. je odgovarjal pred mariborskim senatom zverinski oče Jožef Kolmanič iz Bučkovec. Obtoženi je popival julija tri dni po Prekmurju, kjer je bil ob slovesu radi izzivanja

tepen. Vrnil se je ves pobesnel domov, preklestil ženo ter otroke in jih nagnal iz hiše. Žena in trije otroci so se skrili na podstrešje, v sobi je ostala na postelji le še petletna, od rojstva pohabljen Milica. Nečloveški oče je zagrabil v živinski besnosti ubogo revico in jo metal od enega zida v drugega, da je otroku zlomil nogo, kri se mu je razlila po možganih in je revica na posledicah težkih poškodb umrla. Obtožen zverinski oče je prvotno orožnikom od Male Nedelje vse priznal, v preiskavi in na razpravi pa je krvavo dejanje tajil in trdil, da je otrok sam padel s postelje in se smrtno poškodoval. Orožniki in priče so ovrgli zagovor in senat je prisodil Kolmaniču 12 let težke ječe.

Gospodarsko poslopje pogorelo s pridelki in orodjem. V Bukovcih pri Ptujju je presenetil nočni požar posestnika Jožefa Njegača, kateremu je uničil gospodarsko poslopje z vsemi pridelki in orodjem.

Napad na spečega v listnjaku. Pred dnevi so prepeljali v ptujsko bolnišnico hudo poškodovanega posestniškega sina Alojzija Polanca iz Čermljenšaka. Kakor je sam izpovedal, je dne 2. t. m. v pijanem stanju zašel v listnjak posestnika Matije Čeha v Trnovskem vrhu, kjer je zaspal. V spanju pa je nenkrat začutil hude bolečine po vsem telesu. Ko se je prebudil, je zapazil, da ga obdeluje z vozno ročico viničar Narat Jožef s Trnovskega vrha. Polanec se je zaradi udarcev onesvestil. Nezavestnega so prenesli v Ornikovo hišo, kjer so mu rane izprali in odkoder ga je njegov brat spravil domov. Poklicani zdravnik je odredil prepeljavo v bolnico.

Radi uboja iz ljubosumnosti 4 leta robije. Dne 10. oktobra je usmrtil 35-letni posestnik Alojzij Domitri iz Ižakovcev posestniškega sina Alojzija Petka s sunkom z nožem v prsa iz ljubosumnosti, v pijanosti in razdraženosti. Mariborski senat je obsodil Dimitrija na 4 leta robije, na 5letno zgubo častnih pravic in na plačilo zneska 1897 dinarjev.

Pojasnilo. Na razna vprašanja, zakaj nista dobila izplačano zavarovalnine g. Jožef Pernat, Leskovec, pošta Slov. Bistrica, in g. Jakob Hauptman, Spodnji Duplek, podajamo s tem javno pojasnilo, da zaradi tega ne, ker je po § 5 pravilnika zavarovalni odsek ugotovil, da sta bila oba polno zavarovana in sicer g. Jožef Pernat za 125.000 Din, dobil izplačano 46.000 Din, in g. Jakob Hauptman je bil zavarovan za 33.000 Din, dobil izplačano le Din 15.000. — Zavarovalni ods. je moral to objaviti v listu, da bodo oni, ki se zanimajo, zakaj nista imenovana dobila zavarovalnine, vedeli za vzrok. — Zavarovalni odsek.

V prepiru radi izogibanja zaklan. V nedeljo dne 4. t. m. je nastal med kolesarji in pešci na cesti pri Št. Vidu pri Ptujju radi izogibanja prepir. Iz prerakanja se je vnel pretep, v katerem je obležal v mlaki krvi 26letni Jernej Murko, sin posestnika na Pobrežju. S težkimi poškodbami na glavi, ki so bile prizadane z noži, so omenjenega

prepeljali v ptujsko bolnico, kjer je podlegel poškodbam.

Po neprevidnosti ustrelil prijatelja. Trije mladostni prijatelji: posestniški sin Lovrenc Doberšek iz Trnovc, občina Vrhloga pri Makolah, Franc Unuk in Stanko Brumec so se podali v Doberškov vinograd v Sredce pri Pečkah. Domači sin Lovro je vzel doma skrivaj ključ od kleti in povabi seboj še oba prijatelja. Po nesrečni povojni razvadi je vtaknil v žep še nabasan revolver. Ko je hotel natočiti vino, je oddal samokres tovarišu Unuku, kateremu se je po nesreči orožje sprožilo in 9mmska krogla je šla skozi prsa Stanka Brumeca, ki je bil sklonjen nad zabojem, iz katerega je jemal jabolka. Smrtnonevarno ranjeni je še šel sam iz kleti, kjer se je pa zgrudil in obležal mrtev. Prestrašena tovariša sta mrtvega z velikim naporom zavlekla v gozd in ga tamkaj odložila. Ustreljenega sta našla dva kmeta in pričela je preiskava. Prava krivca sta vračala prvotno krivdo na neznane napadalce, ki so pobili Brumeca, med tem ko se je jima posrečil pobeg. Ponovno in ločeno zaslišanje obeh fantov je zapletlo oba v protislovje in sta končno priznala istino, kakor je zgoraj opisana.

Valilnica, moderno urejena z vsemi stroji, last g. Sečka pri Rakičanu v Prekmurju, je pogorela. V ognju je po-

gnilo tudi 450 kokoši. Škoda je prav velika.

60 jetnikov je izpustila jetnišnica celjskega okrožnega sodišča. Izpuščeni so bili do 1. aprila 1933, potem bodo morali odslužiti še ostanek kazni.

Uboj. Na Dobrni je bil ubit z žreblji okovanim kolom 22letni posestniški sin Jože Flis, ki se je vrnil nedavno od vojakov.

Nevárno obstreljen. V celjsko bolnico je bil prepeljan občinski tajnik Edward Višnar iz Huma ob Sotli. Omenjenega je obstrelil dne 6. decembra predpoldne neki nameščenec steklarne v Straži in ga nevarno ranil.

Vlom. Trgovino gospe Ivanke Elsner v Litiji je obiskal v Miklavževi noči svedrovec in odnesel iz dnevne blagajne 200 Din. Razbil je s krampom malo Wertheim blagajno, kjer pa ni bilo nikake gotovine, ker jemlje trgovka vsak večer izkupiček seboj na stanovanje. Vlomilec je moral dobro poznati hišne razmere.

Vlomljeno je bilo v posojilniško blagajno v Stični na Kranjskem in odnesenih 500 Din v bankovcih.

Smrtni zabodljaj z nožem. Na Javrniku pri Koroški Beli pred Leskovčevu krčmo je nekdo smrtno zabodel z nožem na Miklavžev večer brezposelnega delavca I. Mavriča.

Porcelan čisti...

čistilka Vim bleščeče sijajno!

Iz čiste in lepe porcelanaste posode diši jed mnogo prijetnejše! In to omogoči VIM. VIM odstrani hitro in lahko vse ostanke in sledove jedil, ker vsebuje milo. Poleg tega ne pušča VIM nikoli prask, marveč čisti temeljito in pazljivo.

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

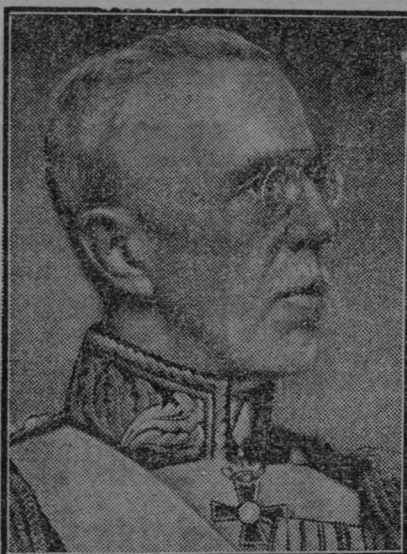
Ogenj uničil hišo in škedenj. Dne 3. decembra v noči je podtaknila nezna- na požigalčeva roka ogenj na škedenju trgovca Antona Koširja v Kovorju na Kranjskem. Požar je s škedenjem vred, ki je bil poln krme, uničil še hišo, ki je bila pod isto streho. Le mokrotno vreme je preprečilo, da ni zavzel požar širši obseg.

Uboj železničarja. Anton Grojzdek, kjučavničar drž. železnice v Podgorici, in njegov prijatelj Ignac Sojer sta pila v Pečnikarjevi krčmi v Št. Jakobu ob Savi pri Ljubljani. Zvečer sta se spravila iz gostilne in Grojzdek je vzel Sojerja na svoje kolo in sta se peljala domov v Podgorico. Ko sta prišla do Ježkove gostilne v Podgorici, so ju napadli. Grojzdek je bil z nožem sunjen v žilo-odvodnico pod vrat. Zgrudil se je na tla in izkrmavel. Bila je vsaka uspešna zdravniška pomoč izključena. V 15 minutah je bil mrtev.

Roparski napad na 73letnega starčka. V Voklem pri Kranju je bil izvršen dne 11. decembra zjutraj med 6. in 7. uro roparski napad na 73letnega kočarja Franca Nagliča, po domače Kovača. Ropar, kateremu so morale biti razmere pri Nagličevih znane, se je splazil v hišo, ko je hči Marija krmila živino in je nato odšla v cerkev. Napadalec je tudi znal, da je Naglič prodal pred kratkim vole. Starček je ležal sam v stranski izbi, ko je vdrl ropar k njemu, ga začel daviti za vrat in še segel po nož, da bi mu prerezal vrat. Nož je spodletel in je lopov Nagliča močno ranil po licu, pod brado in po jeziku. Preplašeni stariček, od kate, rega je tolovaj zahteval denar, se je branil in klical na pomoč bližnjega sosedu. Ko je zapazil napadalec na obupne klice luč po sosednih hišah, je pobegnil skozi vrata in preko ceste na polje. Ranjenca so prepeljali v bolnico, za zverinskim tolovajem so na nogah orožnike patrolje.

V Hamburgu sta bila poročena dva orjaka. Ženin je visok 2.24 m, nevesta 2.19 m. Da bi občinstvo postalo pozorno na velikana, so ju spremljali k poroki liliputanski parčki.

Švedski kralj Oskar Gustav V. je praznoval 8. dec. 25letnico vladanja.

Graničar smrtno nevarno obstrelil tihotapca. Bivši posestnik Antončič je bil na italijansko-jugoslovanski meji na Javorniku smrtno nevarno obstreljen od našega graničarja. Na klic straže: Stoj! ni postal, odvrigel blago in se spustil v beg. Krogla je zadela očeta petero nedoraslih otrok v pleča, šla skozi pljuča in izstopila nekoliko nad srcem.

Ustreljen skozi srce. V vasi Otok na Kranjskem je bil 4. decembra v noči ustreljen na cesti skozi srce 24letni Jožef Zupanič, krojaški pomočnik v Metliki. Med fanti, ki so popivali v gostilni, se je vnel prepir, ki je končal zunaj na prostem s smrtno žrtvijo.

11 žrtev pogoltnila Neretva. Blizu železniške postaje Buna pri Mostarju v Hercegovini je hotela skupina kmetov v čolnu preko močno narasle Neretve. Na sredini se je prenapolnjen čoln prevrnil in valovi so pogoltnili 11 žrtev. Rešil se je samo 1 kmet, ki je znal plavati.

==

Pri bolečinah, povzročenih vsled prehlajenja, posebno pri bolečinah v hrbtu in pri trganju, je blagodejno drgnjenje s starim domačim sredstvom in kozmetikom, Fellerjevim Elsafluidom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 požigalnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Smučarji, pozor! Predno si nabavite kroje, čepice, sviterje, specialno perilo, rokavice, smučke kompletne ali samo pribor, termos-steklenice, nahrbtnike, čevlje nepremočljive, jopice in vse drugo, kar smučarji rabite, obrnite se na: Trgovski dom Stermecki v Celju. Cenik zastoj. 1298

Specialist za kirurgijo dr. Černič Mirko, šef kir. odd. drž. bolnice, ordinira od 14.—16. ure (razven nedeljo in praznikov) v Ljubljani, Knafljeva 10 II, tel. 29—42. Zdravilni aparati: višinsko sonce, diatermija, tonisator, žarnica »Halá«, enterocleaner, »Radium-emanator«.

Kriza v Rusiji.

Velike so bile svečanosti v Moskvi o priliki 15letnice boljševiške vlade. Na »Rdečem trgu« so bili zbrani sovjetski mogotci, tuji diplomati in neizmerna množica ljudstva. Tam mimo je korakala »rdeča armada« vseh oddelkov cele tri ure, zanjo pa so korakali de-

lavci. Komunistični delavci so seveda pri tem imeli svoje veselje, drugi so pa šli najbrže prisiljeni, pod grožnjo, da sicer izgube delo, kakor je pri sovjetih navada. Nastop »rdeče armade« je na tuje diplomate in na časnike napravil silen vtis.

Za temi svečanostmi pa se skriva beda, pomanjkanje in nezadovoljnost ljudstva, kar posnamemo iz sledečih dogodkov.

Predstavitelji inozemskih držav, ki so priznale sovjetsko vlado, in inozemski časniki so imeli do zdaj velike prednosti pri nakupovanju svojih potrebščin. V posebnih trgovinah »Insna-ba« so mogli kupiti za sovjetske denarje prav poceni vse mogoče stvari. Zdaj jeseni so pa sovjeti čisto nepričakovano izdali naredbo, da je inozemskim diplomatom in časniki pre-povedano kupovati potrebščine za sovjetske denarje. Kakor ruski državljani morajo zdaj tudi ti stati v vrstah pred trgovinami, a plačati vse v tuji valuti.

V Magnitogorsku na Uralu je lačna delavska množica kričala: »Doli inostranske pijavke krvi!« Porušili so stanovanje inozemskih inženirjev in izropali sovjetske trgovske prostore. Težko ranjeni so bili trije inozemski inženirji, 2 Amerikanca in 1 Nемец.

Da je gospodarski položaj v Rusiji zelo težak, kažeta tudi dve zadnji naredbi, kateri so izdali sovjeti. Prva govori o odpustitvi delavcev, druga pa o zmanjšanju plače državnim uradnikom. Seveda trdijo sovjeti, da v Rusiji ni krize, toda sami naredbi kažeta, da je tam velika kriza. Delavce bodo nam reč zanaprej plačevali po delu, ne pa po potrebi. Zato bo dosti delavcev odpuščenih. Ti bodo izgubili karte za živiljske potrebščine in se bodo morali izseliti iz delavskih stanovanj. Vrženi bodo z družinami vred na cesto, da — zmrznejo in poginejo. A v kljub temu sovjeti ne poznajo brezposelnih, še ve-

Novi nemški kancler — general Schleicher s svojo soprogo.

liko manj pa se brigajo za to, da bi jih podpirali, za kar vendar vse kapitalistične države skrbe po svoji moči. V zvezi s to naredbo je ukinjenih tudi okrog 200 delavskih trgovin (kooperativov). Znaprej bodo namreč delavce preskrbovale z vsemi potrebščinami tovarniške uprave same. V drugi naredbi so po zmanjšane uradniške plače raznih kategorij kar za 50%. Tako poroča list »Russkij golos«. Iz tega je razvidno, da v Rusiji vlada huda kriza in da sovjetom zelo primanjkuje — denarja.

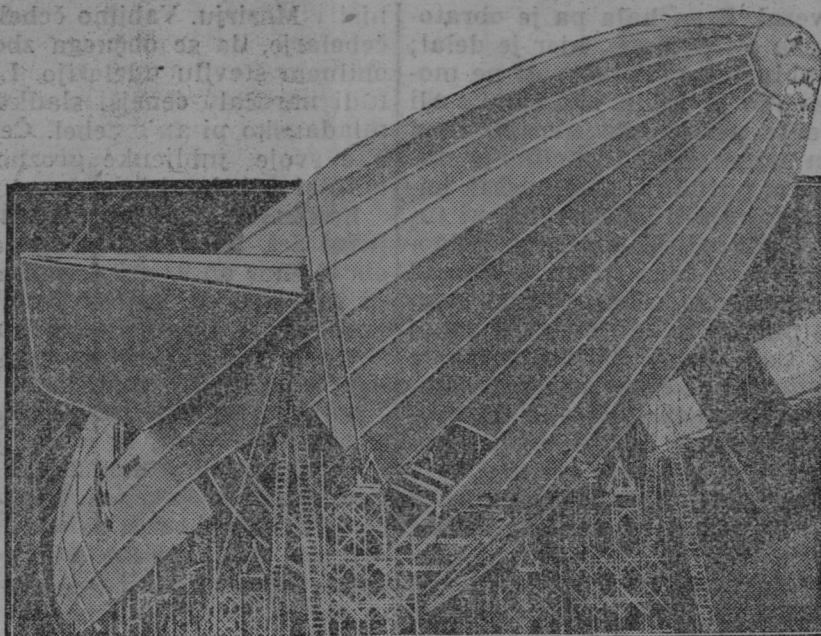
Se o kmetiskih dolgovih.

(Dopis kmeta izpod Pohorja.)

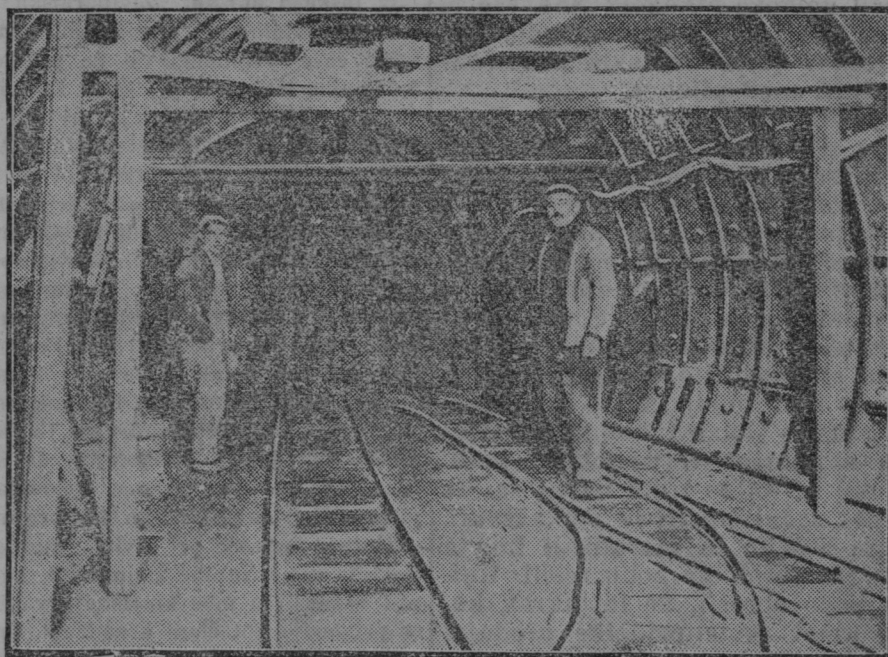
Ni ga menda časopisa, ki ne bi — če tudi le mimogrede — omenjal sedajne gospodarske krize. Omenjajo se v številkah dolgovi, ki kakor skala težijo kmeti stan. Nasvetujejo se razni pripomočki, da se sedajna beda nekoliko omili, ker popolnoma odpraviti je itak ni mogoče, vsaj v doglednem času ne. Vsak hoče biti zdravnik in nasvetuje navodila, ki bi bila — vsaj po njegovem mnenju — za odpravo krize najuspešnejša. Žal, da se med temi zdravniki nahajajo tudi kosmatovestneži, katerim je patron ne sv. Jernej, ampak — njegov nož.

Tako je neki ljubljanski list pred 3 meseci objavljala članke, kjer sta dva dopisnika kar 90 odstotkov zadolženih kmetov prištela med lenuhe, nemarneže in pijance, s katerimi ni mogoče imeti usmiljenja, temveč se naj dolžne svote iztirjajo od njih do zadnjega vinarja. Zagotavljala sta, da priden, delaven, skrben in varčen človek nikdar ne pride v dolgove. Zato sta tudi s povzdignjenim prstom svarila, naj se zavoljo takšnih »pijancev« nikdo ne drzne dotikati hranilnih vlog po bankah in hranilnicah. Pozivala sta vse nesrečne zadolžence, naj takoj začnejo štediti in že kar danes odplačevati svoje dolgove. Pozabila pa sta povedati, kaj naj kmet dandanes prodaja, da bo zamogel plačevati vsaj obresti, ker glavnico odplačevati je v sedajnih razmerah absolutno nemogoče.

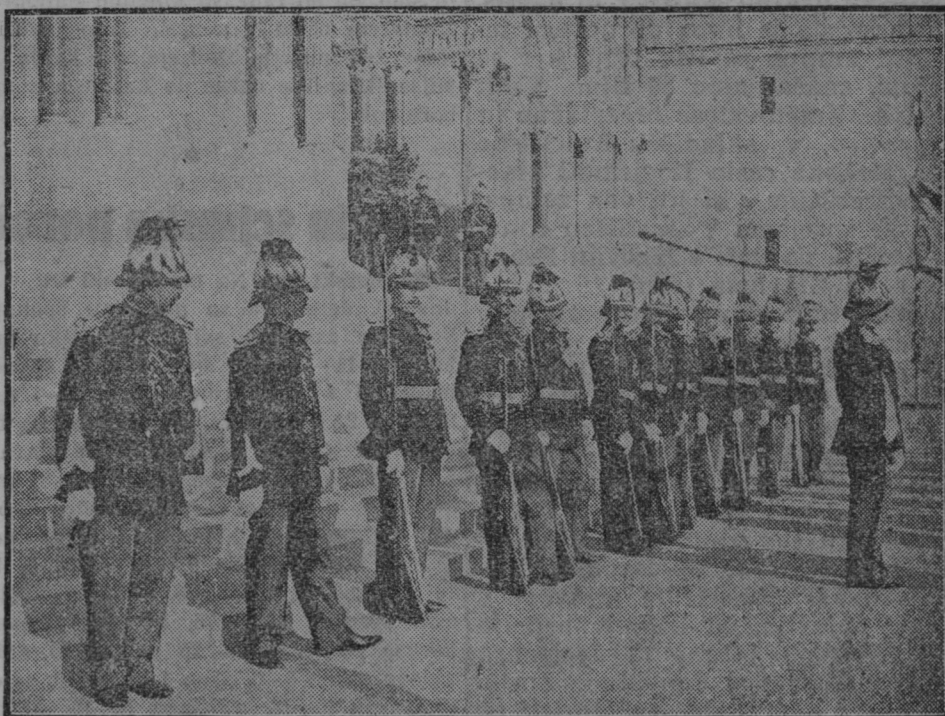
Ali je mar kmet, ki je pred tremi ali štirimi leti prevzel posestvo po očetu za takratno vrednost, sam kriv, ako vsled padca kmetiskih pridelkov na vrednosti ne zamore več izplačevati dedičev in upnikov? Kaj mu koristi še tolika skrb in delavnost, če ni izhoda na nobeno stran! Ta ali oni si je popravil ali na novo postavil hišno ali gospodarsko poslopje ter pri tem rabil razven svojega še izposojeni denar, katerega je mislil v normalnih razmerah v nekaterih letih vrniti. Ali varčen in marljiv delavec, ki si je v teku let prihranil lepo svotico, da si je kupil njivo ali travnik, kjer si je hotel postaviti hišico. Ker pa je izdal ves prihranjeni denar za zemljišče, si je moral postaviti stanovanje z izposojenim denarjem, katerega v obrokih vračati, se je pis-

V Ameriki bo te dni dograjen orjaški zrakoplov »Makon«.

Enega najdaljših predorov pod reko Schelde v Brüsslu na Belgijskem bodo otvorili te dni.

Kneževina Monako (ob francoskem Sredozemskem morju) je odpravila iz štednje svojo vojsko: 3 oficirje in 71 mož.

meno zavezal. Prenehala pa je obratovati tovarna ali podjetje, kjer je delal; zaslužka ni in dolga odplačevati ne more več. Koliko je takih slučajev! Ali bomo vse te nesrečneže uvrstili med pijance in nemarneže? In koliko je slučajev požara, povodnji, vremenskih katastrof, dolgotrajnih bolezni itd., ki tudi občutno zakopljejo kmeta v dolgove! Ali je vsega tega kriva pijanost? In če smo res Slovenci razvpiti po vsem svetu kot pijanci in zapravljalci, zakaj se potem tudi druge države bavijo z razdolžitvijo kmetijskega stanu?! Vzamimo samo gospodarsko tako napredno Češko. Koliko je tam kmetijskih gospodarjev, ki so dovršili gimnazijo in napravili maturo, obiskovali kmetijske šole in še le potem prevzeli posestvo, ter se z vnemo lotili umnega in naprednega kmetovanja. In tudi od teh jih je v zadnjih letih veliko zabredlo v dolgove. Ali je tudi Čehom, ki so — vkljub njihovim obsežnim pivovarnam — znani kot trezni in zmeren narod — povzročil dolgove alkohol? Nad vse je krivično torej, ako se drzne kdo, kar 90 odstotkov vseh kmetijskih zadolženec poriniti med pijance.

Eno je gotovo in neizpodbitno: Doktor bodo trajale sedajne razmere, je kmetom vsako odplačevanje dolgov nemogoče. Vsaj je ravno to, da je vrednost kmetijskih pridelkov padla tako silno, da se kmetu niti delo z vinogradništvom, z živinorejo, s sadjarstvom, z lesotržitvijo itd. ne plačuje več, spravilo kmeta v dolgove, oziroma mu popolnoma onemogočilo odplačevanje istih. Saj še tisti kmetje, ki so tako srečni, da nimajo dolgov, komaj shajajo; kako se naj potem reši zadolžena para, naj se mu še toliko trobi na ušesa: že kar danes začni štediti in odplačevati. Tudi vse zaščite in moratoriji kmeta v takih razmerah ne bodo rešili. Uničile ga bodo obresti. Še le takrat, kadar bo kmet svoje pridelke prodajal vsaj z delnim dobičkom, bo tudi zamogel začeti svoje dolgove odplačevati.

Kmetijska družba Maribor in okoliš. Opozarja se, da je treba do novega leta plačati udnino za leto 1933; ker se je znižala, znaša samo 30 Din. Vsak ud dobiva »Kmetovalca« brezplačno in ima pravico v skladišču Kmetijske družbe (Meljska cesta 12) jemati kmetijske potrebščine, ki jih ona zalaga. Udnina se sprejema v skladišču Kmetijske družbe, pa tudi v trgovini Franc Klanjšek na Glavnem trgu.

Prihodnji tržni dan v Mariboru bo v petek dne 16. decembra. Ker morajo biti na rojstni dan Nj. Vel. kralja v soboto dne 17. t. m. trgovine ves dan zaprte, se v sporazumu z mestnim načelstvom razglša, da se preloži sobotni tržni dan na petek dne 16. decembra in bodo vsled tega tudi trgovine v Mariboru ta dan čez opoldne odprte. Trgovine v nedeljo dne 18. decembra dopoldne odprte. Združenje trgovcev v Mariboru objavlja, da bodo v nedeljo pred Božičem, to je dne 18. decembra trgovine v Mariboru dopoldne odprte.

Čebelarjska podružnica za Mozirje in okolico naznanja, da bodo imela prvi redni letni občni zbor v nedeljo dne 18. t. m. ob devetih dopoldne v cerkveni

hiši v Mozirju. Vabimo čebelarje in nečebelarje, da se občnega zbora v prav obilnem številu udeležijo. Lahko se bo tudi naročal cenejši sladkor za spomladansko pisanje čebel. Čebelarji, rešite svoje ljubljene grozne smrti od lakote! Čebelarji pozdrav!

Sadjarjska podružnica št. Jurij ob južni žel. bo imela na Štefanovo svoj občni zbor ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli. Ob tej priliki bo tudi poučno predavanje o sadjarstvu. Člani podružnice in vsi sadjarji se vabite, da pridete v obilnem številu!

Sv. Jurij ob južni žel. Vsakoletni živinski in kramarski sejem, ki se vrši dne 10. dec., se je letos slabo obnesel. Živine je bilo malo in še za to ni bilo kupcev. Kje bo dobil kmet denar za davek, ko pa ne more prodati živine? Tudi ljudi ni prišlo dosti na sejem, ker nimajo denarja. Nekaj posebnega je bilo za ta dan to, da ni bilo sejmske sv. maše, kot je po navadi. Kadar ima trška občina sejem, se vedno vrši sv. maša. Kako da okoliška občina ni poskrbela za to!

Iz laškega okraja. Živinorejska zadruga. Kmetje živinorejci preživljamo zadnja leta težke čase. Večinoma vsi po pravici tožimo, da imamo le igubo pri izreji živine. Le brezobzirni mešetarji še znajo pri teh nestalnih živinskih cenah odnesti dobiček. Zadnji čas je že, da se zganemo tako, kot so se živinorejci v drugih naprednejših državah, na pr.: v Češki, Danski itd. Tudi na Gorenjskem in v raznih drugih krajih Slovenije so se že živinorejci organizirali ter v skupnosti dosegli ne samo zboljšanje živinoreje, ampak tudi boljše cene pri prodaji živine. Enako je treba tudi pri nas delati. Zato smo kmetje s pomočjo srezkih kmetijskih strokovnjakov ustanovili živinorejsko zadrugo. Ta ima namen strokovno združiti živinorejce, da se zboljša tukajšnja živinska pasma. Delovala bo tudi za pravično ureditev cen ter svojim članom v slučaju nesreče pri živini nudila pomoč. Vabimo vse razumne živinorejce, ki znajo ceniti važnost in moč kmetijske organizacije, da se priglasijo kot člani k zadrugi. Opozarjamo pa, da le tisti, ki podpišejo pristopnice pred novim letom, se bodo po pravilih zadruga vpisali kot člani za prihodnje leto. Prepričani smo, da bo zadruga kmetom-članom v marsikaterem oziru v pomoč, zato pristopajte! Kdor želi pravila zadruga, ali kakih drugih pojasnil, naj se obrne do katerega znanih odbornikov.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 10. decembra so pripeljali špeharji 106 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11—12 Din, špeh 13—14. Kmetje so pripeljali 4 voze krompirja po 1—1.50, 1 čebule po 2.50—3, česen 8—10. Krme na trgu ni bilo radi slabega vremena. Zelje glava 1.50—2.50, kislo zelje 4, repa 2, hrén 6—8, karfijola komad 2—6, ohrovt 1—2, motovilec kup 1, radič 1, špinata 1, koleraba 1. Jabolke 2—4, hruške 3—7, grozdje 9, celi orehi 5, luščeni 16—20, kostanj 1.50—1.75, pečen 4, fižol 2.50—3.50, pšenica 1.50—1.75, rž 1.50, ječmen 1.50, kuzuza 1.50, oves 1—1.25, proso 1.50, ajda 1.50, ajdovo pšeno 5—6. Srna 1 kg 8—10, zajec 20—25, fazan 15—18, Smetana 10—12, mleko 2—3, surovo maslo 24—26. Kokoš 20—25, piščanci 20—50, gos 40—55, puran 50—70, raca 26—30, domači zajec 4—25 Din.

Denar še ni sreča!

Bogastvo ne dela človeka srečnega. Marsikedo je že dvomil o resničnosti tega reka, dejstva izpričujejo istinitost zgorajnih besed. V Združenih ameriških državah, kjer poseda največ bogatinov svoj dom, so doživljali v preteklem mesecu slučaje, da se milijonarji nikakor ne počutijo srečne. Ako so se razpasli samomori v vrstah bogatašev, ne smemo misliti, da je ta pojav posledica gospodarskih skrbi. Možje, ki imajo dohodek 1 milijon dolarjev, niso prisiljeni vsled pomanjkanja poseči po prostovoljni smrti. Med 12.000 samomorilci v minulem letu v Zedinjenih državah je bilo 79 milijonarjev.

Mnogo milijonarjev, katerim drugi zavidajo premoženje, životari prav žalostno in samotarsko. Nekateri so tako skopi, da si ne privoščijo niti najmanjšega veselja. Oblačijo se tako revno, skromno, da bi jih imel tujec za berače.

Zopet drugi milijonarji pa si s časom v svoji domišljiji naslikajo, da so pravcati bogovi. Z resne strani trdijo, da sta izvršila belgijski bogataš Löwenstein in švedski kralj vžigalic Ivar Kreuger samomor radi možganskega obolenja. Zopet druge prežene s tega sveta skopost. Znano je, kako so našli švicarskega milijonarja izstradanega v svrcji postelji, pod katero je ležala tudi onemogla mačka.

Večkratni madžarski milijonar, ki je izvršil samomor v starosti 86 let, je zabeležil v pismu, da mu je postalo samotarsko življenje neznosno. Isti občutek je nagnal tri ameriške brate milijonarje v samostan.

Mnogo milijonarjev napade tudi bojazen preganjanja in zasledovanja. — Eden od zlatopernatih ameriških bogatašev je imel svojo ladjo pod polno paro iz strahu, da bi ga kedo ne presenetil z napadom.

Višek bogataške posebnosti je dosegel stari Alonzo Thompson, ki je zaslužil z ameriški železnicami mnogo — mnogo milijonov. Prva žena mu je umrla, oženil se je v drugič. Ko je prestopila druga žena prag soproge hiše, jo je čakalo izredno presenečenje. Prvič ni večerjala sama z možem, pri mizi je sedel iz voska izdelan kip — umrle prve žene. Kipu so postregli na krožniku od vsake jedi. Strežaj je najprej stregel kipu in potem je še le ponudil isto jed milijonarjevi ženi. Po večerji je morala druga soproga kip sleči in ga prav skrbno spraviti v posteljo. Zjutraj je kip oblekla, da je bil zopet navzoč pri zajutreku. Tako je šlo dan na dan. Ako je imela druga žena kako željo, kakor novo obleko ali obisk gledišča, je bil najprej vprašan za svet voščeni kip.

Ko se je rodil temu milijonarju fantek, rojstvo otroka ni ničesar spremenilo. Voščeni kip je ostal tudi naprej glavna oseba in središče, krog katerega se je sukalo celo življenje v hiši. Nikakor se ne smemo čuditi, če je sinko, kakor hitro je nekoliko dorasel, zbežal iz strahotne hiše. Po pobegu sina je stari milijonar vedno bolj propadal. Domišljjal si je, da živi sredi med duhovi. Ko je slednjič le umrl in je dru-

ga žena podedovala neizmerno bogastvo, je zapustila hišo groznih spominov, poiskala že poprej pobeglega sina in je uživala z njim bogastvo.

DRUŠTVENE VESTI

Opozorilo glede igre »Guzaj«. Iz raznih krajev okrog Celja smo izvedeli, da društva prirejajo igro »Guzaj«, pa ne po našem rokopisu. Ker ima Tisk. sv. Cirila v Mariboru avtorsko pravico, opozarjamo vsa društva, da se pred vpriporitvijo pobrigajo pri nas za dovoljenje, sicer bodo imeli neprilike in stroške! Rokopis še ni dotiskan, ko bo gotovo, bo objavljeno. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico priredi v nedeljo dne 18. decembra ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru božičnico.

Sv. Marjeta niže Ptuja. V nedeljo dne 18. decembra priredi tukajšnje bralno društvo popoldne po večernicah krasno versko igro »Žrtev spovedne molčečnosti«. Na to prireditev vabimo vse domačine in tudi sosede. Udeležite se je v obilnem številu!

Sv. Boltenk v Slov. goricah. Katoliško prosvetno društvo ima svoj občni zbor v nedeljo dne 18. decembra, po poznem sv. opravilu.

Oplojnica-Čadram. V nedeljo dne 18. dec. vprizori tukajšnje Katoliško prosvetno društvo sledeči dve igri: »Afindra, zamorska deklica«, žalosten prizor iz poganskih krajev v treh slikah, in »Za srečo v nesrečo«, žaloigra iz slovenskega izseljeniškega življenja v treh dejanjih. Prijazno povabljeni!

Gornjigrad. Prosvetno društvo se pripravlja na izredno lepo igro »Prokleta«, ki se bo igrala meseca januarja, če se bo dala spraviti na naš oder, kar pa bomo seveda še poročali. Društvo si bo po možnosti nabavilo za zimo tudi nekaj lepih knjig, v kolikor mu bodo to pripuščale gmotne razmere. Sedaj v zimskem času tudi pridno segajmo po nedeljskem »Slovincu«, ki se dobi takoj po pozni maši pred pošto.

Št. Janž pri Velenju. Kakor je bila Slomškova dvorana, farno ognjišče, neobhodno potrebna, spoznavamo vedno bolj in bolj. Po njeni slovesni blagoslovitvi dne 9. oktobra je bilo v njej poleg Slomškove slovesnosti že mnogo prireditev. Dne 30. 10. in dne 13. 11. se je igrala, če že ne z velikim finančnim uspehom, pa vsaj z moralnim, lepa in priljubljena igra »Pri kapelici«. Od 6. do 13. 11. je bila v njej nekaka sadjarska razstava, da smo na njeni podlagi spoznali s pomočjo večšakov vsaj nekatera strokovna imena tukaj uspevaajočih sadnih vrst. G. šolski upravitelj kot predsednik podružnice je imel ob tej priliki kratki nagovor. Dne 13. 11. je bil v njej občni zbor lani ustanovljenega gasilnega društva, ki se je po zaslugi g. Savineka, uradnika državnega rudnika v Velenju in drugih gasilcev nanovo vzbudilo iz svojega mrtvila. Vžgal je v nas s svojo sočno besedo idejo gasilstva, ljubezen do bližnjega, potrebna zlasti za sedanje čase. Ideja postaja kri in meso, 28 članov je plačalo doslej članarino in za 4. dec. je bil sklical g. poveljnik svoj prvi sestanek. Dne 27. 11. je dobro uspela izseljeniška prireditev. Poleg tamburaških in pevskih točk, deklamacij in gov. g. župnika nas je razveselil govor bridko preizkušenega izseljenca Bernarda Učaka, ki je v lepi besedi pokazal iz lastne skušnje našim fantom in dekletom, kakšna nevarnost jim preti v tujini. Dvorana je bila popolnoma zasedena.

Vojnik. To, kar smo preteklo zimo tako radi čitali v »Slovenskem gospodarju«, bodemo lahko sedaj videli na vojniškem odru. Naši dobro znani igralci so se namreč zadnji čas odločili, da postavijo na oder res nekaj zanimivega in izrednega: igro »Guzaj«. Igra je posnetek po Januš Golečevi povesti, ki je pa itak vsem dobro znana. Igrala se bo na Štefanovo dne 26. decembra in ponovila dne 1. januarja 1933. Vse mlade in stare, bližnje in daljne prijazno vabi na igro fantovski odsek Prosvetnega društva.

Št. Jurij ob južni žel. Tukajšnje prosvetno društvo priredi na Štefanovo popoldne v dvorani Katoliškega doma ljudsko igro s petjem v petih dejanjih »Guzaj«. Ker se govori, da bo tudi naše nasprotno društvo igralo ravno isto igro na isti dan, opozarjamo vse naše somiselne ljudi, da je naša igra spisana v dru-

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahko izčiščenje, če vzamete prejšni večer 2—3 dražeje ARTINA. Dobilo se v vseh lekarnah. Vsebina skatlice po Din 8—

ARTINA

zadostuje za 4 do 6 krat

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

gem duhu in natančno po podlistku v »Slov. gospodarju«. Obenem z igro proslavi društvo 30letnico svojega obstoja. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Šmarje pri Jelšah. Tukajšnje Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 18. decembra, popoldne po večernicah, v Katoliškem domu lepo igro »Sveta noč živega mrtveca«. Se vabite, da pridete v obilnem številu. Dvorana bo toplo zakurjena. Nastopijo tudi tamburaši z božičnimi pesmimi.

Medija-Izlake. Društveno življenje v našem Prosvetnem društvu se je zelo razgibalo. V nedeljo dne 4. decembra smo vprizorili igro v treh dejanjih »Pri kapelici«. Vsi igralci so svoje vloge dobro podali. Pa tudi udeležba je bila zadovoljiva. — Proštolvoljno gasilno društvo je na izseljeniško nedeljo v prostorih Prosvetnega društva predvajalo trodejanko: »Dve nevesti«. Čisti dobiček je namenjen za gasilne svrhe. — Na praznik dne 8. decembra je bila akademija Marijinega vrtca.

IZ ARGENTINE NA KONJU V NJUJORK.

Švicar Tschiffely, ki je živel dolgo časa v Argentini, je prejezdil obe Ameriki in radi tega se je ovekovečil med Amerikanci. Za to izredno jezo si je izbral Tschiffely dva posebno krepka konja. Podal se je na pot aprila 1925 iz argentinske prestolice iz Buenos Ai-

Država, ki ne pozna krize.

Otočje Tonga leži v Južnem morju in spada med polineška otočja. Šteje premnogo rodovitnih otočkov z milim južnim podnebjem in ga je odkril l. 1643 slavni pomorščak Tassmann. Kapitan Cook ga je obiskal l. 1773 in mu je dal ime Otočje prijateljstva in to pred vsem zaradi gostoljubnosti njegovih prebivalcev.

Največji otok se imenuje Tongatabu in meri 607 kv. km. Na njem je prestolnica kraljice Salot Tubu, v bistvu velika vas. Podaniki te vladarice, ki jih je po zadnjem številu 29.597, so dejansko najsrečnejši ljudje na

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

Med tem, ko je lomil Rama kamenje iz zidu in je moral mrzlično delavnost radi rogovilenja po hiši večkrat prekiniti, mu niso dale mučne misli miru. Pobeg se mu je moral uprav danes posrečiti! Postajal je vedno bolj razburjen in nepotrpežljiv, čim dalje je gruntal. Kaj je še mogel storiti v Gudjeratu proti tolovajstvu, kate-rega so zagrešili napram njima v Bombayu! Videl je vedno bolj jasno, da se bliža zadeva koncu. Jutri so nameravali tolovaji zapustiti vele-mestno gnezdo. Gotovo bi ne odšli, ako bi ne dokončali svojega dela.

In ta le Sahib, ta mož je bil kolovodja tolpe. Njega je videla Sita pred hišo tujca, kjer je prigoljufal kačji mož 2000 rupij. Šlo je pa še za mnogo večje in obsežnejše lopovščine. Ni se mogel prav znajti v skrajno zapleteni zagonetki. Kaj je neki bilo z bakrom iz Damaska in kaj se je bilo dogodilo v Kalyanu? O vsem tem še ni

12 bil zvedel ničesar. O posameznostih je bil mnogo premalo podučen. Le eno mu je bilo jasno liki beli dan, da se je ukradel Sahib v tujo hišo in se polastil tujčevega zaupanja. In sedaj je bil Sahib zopet tukaj. Kakor je zgledalo, je izvedel svoj načrt in nalogo.

Ramova nepotrpežljivost je rasla in njegova slutnja o neki tajni pogubi se je stopnjevala do sigurnosti.

On sam je trepetal v strahu za tujega moža in njegovo usodo. Ali so ga umorili? Nameravajo ga morda spraviti s sveta, ker hočejo sedaj naenkrat in tako nenadoma izginiti?

Molil je iskreno, da bi mu podaril Bog prostost, da bi rešil onega neznanca. Na vzhodu se je že svitalo, ko je izdolbel Rama v zid zadosti veliko luknjo. Potegnil se je skozi odprtino iz sobe in istotako tudi njegova sestrica. Vse je šlo po sreči.

Dekletce je poslal nazaj v čumnato, naslonil se je preko lesene ograje na hodniku in opazoval notrajnost dvorišča, pripravljen, da izrabi vsako priložnost za beg. Mrcvarile so ga resne

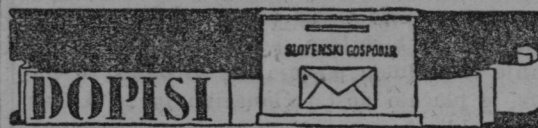
resa in jezdil do meje Bolivije z občudovanja vredno naglico. Konja je zahal zgodaj zjutraj, jezdil je do večera, nakar si je poiskal nočišče. Napravil je ogenj, nahranil ter napojil živali in nato je še sam večerjal. Drugo jutro je že bil zopet v sedlu. Živali sta morali večkrat prebiti mrzle noči brez hrane na prostem. Švicar je prejezdil južno-ameriško pogorje Andov in je došel v septembru v bolivijsko glavno mesto La Paz. Od tam je začela ježa skozi strahotno puščino med Limo in Trujillo, kjer je že pomrlo toliko potnikov, poginilo toliko živali. Vročina je bila neznosna, vode zelo malo. Za prehod skozi puščavo si je najel Švicar indijanskega vodnika z mulo, ki sta pa po 20urni neprestani ježi popolnoma onemogla. V mestu Quito se je moral zateči drzni jezdec v bolnico, ker se ga je lotila malarija. Šest tednov je čuval bolniško posteljo, nato pa osedlal svoj konja in jezdil sredi skozi pragozd. V Mellinu se je prepričal, da bi bilo nadaljevanje poti radi močvirij izključeno in se je ukrcal s konjama na parnik v Panamo.

Iz Paname je krenil zopet v pragozd in tukaj je zašel. Konji so zgubili podkve, deževalo je kakor bi vlival iz škafa. Škornji so zgnili jezdecu na nogah, obleka mu je razpadla v capje. Ponovno ga je začela tresti malarija, da se je moral zateči v San Jose v srednje-ameriški državi Costa Rica v bolnico, kjer je prebil nekaj tednov. Od tamkaj mu je bil prehod skozi republiko Nicaragua radi revolucije onemogočen, in se je moral s konjama nekaj časa voziti. Ko je sedel ponovno v sedlo, je pričel en konj šepati, dobil je žrebclj v nogo in ta se mu je vnela. Ko se je žival pozdravila, jo je brenil drugi konj tako hudo, da bi jo bil moral gospodar ustreliti.

Tschiffely pa ni hotel na ta način zgubiti svojega zvestega tovariša in je poslal težko poškodovanega konja v Mehiko k živinozdravniku. Po nepopisnih nevarnostih ter težavah, bojih

z obcestnimi tollovaji je dosegel tudi on z drugim konjem Mehiko, kjer so ga burno pozdravljali, ker med tem časom se je že bila raznesla njegova slava. Njegovo največje veselje v Mehiki je bilo, da je našel svojega konja zopet zdravega.

Ko je slednjič vendar le prijezdil na cilj v Njujork, so mu tamkaj tako postregli ter ga vabili na vse strani, da mu je že presedala gostoljubnost. Ukrcal se je v Njujorku na parnik in se je odpeljal z rekordnima konjema v svojo domovino, kjer se paseta po tamošnjih rodovitnih pašnikih in Tschiffely tudi mirno životari, ko je bil nekaj časa junak celega sveta.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Dne 30. m. m. je umrla v visoki starosti 79 let Terezija Lorbek, sestra uglednega kmeta Jakoba Lorbeka na Malni. Rajna je bila zglednega krščanskega življenja, bila je Marijina družbenica, tretjerednica sv. Frančiška ter mnogo let pri roženski bratovščini sv. Dominika. Blag ji bodi spomin! Na njeni sedmini se je nabralo za novo bogoslovje v Mariboru 74.50 D. Bog plačaj!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Naša nova bavinovska cesta Sv. Benedikt — Ščavnica — Lomanoše je kos blatnega morja, globoko zrezana, polna mlak, tako da je voznja silno otežavljena. Nekoliko boljše bi bilo, če bi se voda sproti odpeljavala po jarkih, pa tega nihče ne stori, ker še ni nastavljen cestar, če ravno bi bil zelo potreben. To leto se ni nič delalo. Ali se bo prihodnje? Naravnost prosimo bansko upravo, da drugo leto oskrbi tla kanje ceste, ki je sedaj veliko slabša, kot je bila prej kot občinska cesta. Tudi v interesu prometa in trgovine je, da se prejkostej dovrši, ker je ta cesta najkrajša in najugodnejša zveza Maribora z Gornjo Radgono in s Prekmurjem. Naj merodajni činitelji storijo vse potrebno! Ko bodo okraji vplačali svoje

zneske, naj jih banska uprava ne nalaga v hranilnico, temveč prihrani za takojšnjo uporabo, da ne bo zopet izgovora, da se ne more dobiti denar iz hranilnice. Popolnoma po nepotrebnem bo cesta več stala, ker vsled odlaganja tlakovalnih del cestna proga veliko škodo trpi. Akcija za to cesto se je začela l. 1924, zato vse prebivalstvo iskreno želi, da bi bila ob desetletnici, leta 1934, že dovršena. — V sredo dne 30. novembra smo tukaj pokopali vzorno vdovo Apolonijo Vakaj iz Trstenika. Umrla je v 76. letu svoje starosti. S svojim že pokojnim možem je pozidala čedno Vaka-jevo kapelo ob trsteniški cesti z denarjem, ki ga je v ta namen zapustil Leopold Vakaj, možev brat. Ker svojih otrok ni imela, je bila dobra botra 75 otrokom in njih velika dobrotnica. Bila jim je prava duhovna mati. Kot dolgoletno tretjerednico in članico ženske Marijine družbe jo je na zadnji poti spremljalo izredno veliko žen in drugega ljudstva, jasen znak, kako je bila rajnica ugledna in priljubljena. Modro je uredila pravočasno svoje premoženjske zadeve in za novi zvon Srca Jezusovega pri Sv. Treh kraljih sporočila Din 1000. Naj ji bo Bog bogat plačnik za vsa dobra dela! Naj v miru počiva!

Gornjigrad. Podvrgel se je že dvakratni težki operaciji na glavi g. Poznič Josip, oče misijonskega brata Valentina Pozniča, delujočega v Transvalu v Južni Afriki. Prvokrat je bil operiran v splošni bolnici v Ljubljani, a ker ni ozdravel, se je podvrgel drugi operaciji na vseučiliški kliniki v Zagrebu. Stanje boleznj je nevarno, tembolj, ker je mož že v visoki starosti 75 let. Dolgoletnemu naročniku »Slovenskega gospodarja« želimo skorajšnjega ozdravljenja.

Sv. Jakob pod Kalobjem. Žalostno so zapeli zvonovi dne 13. novembra na Kalobju in pri sv. Jakobu in nam naznanili, da je nenadoma umrla vzorna gospodinja Rozalija Vodišek. Neverjetno se je vsem zdelo, toda žalibog je bilo resnično. Spričevalo so to bridke solze in vzdih njenega potrtega moža ter glasno ihtenje štirih otrok po tako iznenada izgubljeni zlati mamic. Smrt, kako kruta si vendar ti! Tiho in žalostno so pristopali v obilnem številu tudi njeni sorodniki, prijatelji in znanci kropit in izkazat dragi rajni zadnjikrat na zemlji svojo ljubezen ter želet pokoja njeni

skrbi ne samo glede lastne osebe in Site, ampak tudi radi nekoga drugega, ni znal sicer koga in kaj, a toliko je bilo pribito, da je velika lopovščina v polnem teku.

In kar je doživel malo pred jutrom, je potrdilo njegovo bojazen. Sklenil je, da bo pomagal po možnosti neznanecu, proti kateremu je naperila peklensko zlobna družba vse pogubonosne načrte.

Spodaj so mrzlično delali. Šefkija je nosil na dvorišče preproge, pipe in razne druge potreščine. Celo ropotijo je nagromadil na hodnik proti vežnim vratom.

Modri, ki ni več zgledal tako staro in častljivo, je bil zaposlen nekje drugje, najbrž na drugem dvorišču, iz katerega sta že zaman iskala izhod. Čul je, kako je zabijal in trgaj zaboje, videl je tudi, kako je nesel s Šefkijo neko veliko in težko orodje v notrajne dvorišče.

Hrepeneče pa vedno zastoj je čakal na ugodno priložnost. Postalo je svetlejšje. Spodaj so prekinili mohamedanci delo in so molili iz polnih grl jutrajno molitev. Naenkrat je potr-

kalo prav glasno na dur! Šefkija se odpravi previdno odpirat. Že se usujeta skozi vrata kačji mož in njegov spremljevalec:

»Sahib, si gotov?«

»Tako napol, Omar! Ali je že zmešal Mohamed svoje zlato?«

»Tekom pol ure morate biti proč! Kaj, zaboje ste zabili? Takoj izpuljite žrebclje! Pokrove smete le pritrđiti prav na lahko! Pozneje ne bomo imeli več toliko časa. V pol ure bom tukaj z avtomobilom.«

In že sta zopet odhitela.

Sahib očitvidno ni imel potrpljenja, da bi bil čakal tako dolgo. Še ni minula četrtinka ure, ko je že odnesel s Šefkijem prvi zaboj na cesto.

Sedaj je najlepša prilika za beg.

Na luči spozna Rama, da sta odprla vrata na cesto.

»Sita!« pokliče polglasno sestričo, »sedaj nama mora uspjeti! Ne govori, vse stori, kar ti rečem! Bodi brez strahu!«

Pregleda položaj. Hitro zloži izruvano ka-

svetu. Ne vedo ničesar o gospodarskih krizah, ne potrebujejo niti uvoza niti izvoza, boj za obstanek jim je neznan. Rib, banan in kokosovih orehov ter vseh mogočih južnih sadežev je tu toliko, da jih ljudje ne morejo niti vseh porabiti.

Čeprav je Salot Tubu vladarica otočja Tonga, upravlja v resnici deželo njen mož s pomočjo dveh ministrov, ki ju imenuje kraljica, kajti Tonga je samodržna država, ki noče ničesar vedeti o kakšnem parlamentarizmu. Tonga je edina država na svetu, ki ne pozna revščine. Revščino bi tam smatrali za dokaz lenobe,

blagi duši. Celo rožice krog njenega odra so sklonile žalostno svoje glavice, užaloščene, da je morala pokojna tako mlada zapustiti svet, stara komaj 49 let. Koliko spoštovanja, priljubljenosti in sočalja je pokojna uživala med svojci in okoličani, je najbolj živo predočila mnogobrojna množica za njeno ovenčano krsto. Draga Zalika, zapustila si nas v najlepši dobi svojega življenja. Zdravja si iskala pri raznih zdravnikih, a bilo je vse zaman. Naši zemeljski zdravniki ti niso mogli pomagati, pa prišel je večni zdravnik, ki te je ozdravil za vselej. Počivaj v miru, draga krščanska žena, in prosí tam gori za nas, ki gremo tvojo pot!

Medija-Izlake. (O lirajevnem nazivu.) V prejšnjem času se je naš kraj imenoval po cerkvenem patronu sv. Jurij, vas okrog cerkve pa se je imenovala Izlake. Pa tudi hiše so sedaj zaznamovane s tem imenom in številkami. Uradno naziva se kraj zdaj Medija-Izlake. Tudi pošta ima štampiljko s tem imenom. Spadamo pa pod občino Ržiše, sedež Loke pri Zagorju. Mnogo ugodnejše bi bilo, če bi bil sedež občine v Izlahah. Ime Medija izvira iz starodavnega gradu Medija, tako se tudi imenuje znano kopališče, kojega zdravilni vrelec zlasti za očesne bolezni je že omenjal Valvazor v svojem delu o slavi vojvodine Kranjske.

Pišec. Je res čudno, g. urednik, pri nas to, da so nas obiskale vse mogoče bolezni pred kratkim. Pa vsaka si je izbrala svojega odjemalca. Največ dela ima seveda davica v našem kotlu. Saj veste, g. urednik, da Pišec prepri ne zagledate, ko pridete v nje, a dalje tudi ne morete, ker vam to brani gorovje Orlica. In tako so nas objele vse bolezni, kar si jih sploh misliti morete. Nek želodčni katar nam je zadnjič skoraj g. župnika vzel, sedaj pa hoče angina g. kaplana vzeti. Pa smo se zarotili proti boleznim in jim ne damo ne župnika in ne kaplana, pa naj stane, kar le hoče!

Dol pri Hrastniku. Žalostno so zapeli zvonovi pretekli teden, ko smo pokopali nad vse ljubljeno mamico in hčerko Miciko Jovan rojeno Kovač. Zapušča dvoje nepreskrbljenih otrok in žalujočega moža. Naj ti bo zemljica lahka.

Dol pri Hrastniku. Dne 6. novembra smo igrali dramo »Rožmarin«, ki je bila dokaj dobro obiskana. Pretekli mesec so naši fantje ustanovili »katoliško akcijo«. Takoj so pričeli resno delovati. Pripravljajo se namreč na igro »Slehernik«, ki je polna lepih prizorov, pač za adventni čas. Kako se bo obnesla, še bomo poročali na tem mestu.

Sv. Jurij ob južni žel. V okoliški občini so z odlokom banske uprave razrešeni kot občinski odborniki sledeči gg.: Lorger Franc, posestnik, Spodnji vrh; Povalej Franc, posestnik, Sv. Primož; Rataj Jožef, posestnik in bivši župan, Hrušovec; Slomšek Franc, posestnik in bivši oblastni poslanec, Podgorje. Namesto teh so že imenovani drugi.

Šmarje pri Jelšah. Dne 23. m. se je poročila Micika Jug iz Cerovca. Ravno ob tednu je šla obiskat svoje stariše na dom. Takoj drugi dan po prihodu domov je zbolela in takoj umrla. Vzrok bolezni je bilo najbrže vnetje slepiča. Njen pogreb se je vršil dne 5. dec. Dne 7. dec. pa je bil zopet velik pogreb Lorger Tomaža, mizarskega mojstra v Zastranjah. Bil je dober mož, globoko vernega značaja. Naj v miru počivata!

Zagreb. Dne 26. novembra je tukaj umrl Janez Kinderman. Bil je daleč na okoli znan mlinar, ki je povsod dobro delal. Na stara leta je šel v Zagreb, kjer je dobil delo ter ga izvrševal štiri leta. Umrl je dne 26. novembra ter mu je druga žena svečo prižgala. Rad je hodil v cerkev in molil. Malo pred smrtjo je šel k spovedi, kakor da bi slutil, da bo kmalu umrl. Naj mu ljubi Bog dušo zveliča, njegovo družino pa tolaži

Essen-Berbeck v Nemčiji. Dne 27. novembra je praznovala naša zveza izseljeniško nedeljo in narodni praznik. Dopoldne ob 11. uri smo imeli sv. mašo, katero je daroval g. komisar Goričar iz Düsseldorfa. Orisal nam je v lepi pridigi pomen izseljeniškega vprašanja ter žalostno usodo izseljenca, posebno samcev, kateri po veliki večini pozabijo na lepe domače običaje in se vdajo pijači in pokvarjenemu življenju. Pripovedoval je doživljaj nekega mladeniča iz Francije, ki je imel lepe prihranke, živel je svetniško življenje, svoj denar razdelil med uboge, postal je sam brezposeln in pozneje na cesti omagal in ni imel

več prijatelja in ne domačih, ki bi mu bili dali v njegovih zadnjih zdihljajih tolažilne besede. Po sv. maši smo se zbrali v dvorani. Predsednik Lindič naznani navzočim pretužno vest, da je predobri msgr. dr. Anton Jerovšek v Mariboru na hitro umrl. Imenovan je bil tudi nam velik dobrotnik. Navzoči se ob tem vsi dvignejo s svojih sedežev v znak hvaležnosti. G. Tensundern, častni predsednik zveze, je nam orisal pomen narodnega praznika in zelo ostro zavrnil protivnike, kateri nam predbacivajo, da smo politična organizacija. Ni to politika, ampak nekaj naravnega, ako se priznamo za Jugoslovane, tako tudi Bog sam zahteva. Dalje je orisal vesele spomine na potovanje nemških dijakov po Jugoslaviji in kako globoko so si zapisali v spomin vesele dneve, ki so jih preživeli v Jugoslaviji ter še enkrat izrazil pri srčno zahvalo merodajnim krogom, kakor tudi vsem drugim za prisrčen sprejem in izkazano ljubezen. Navzočim so se zasolžile oči. G. komisar Goričar je govoril o pomenu izseljeniške nedelje doma in na tujem ter pozival navzoče k dobremu jugoslovanskemu prepričanju in da nam je domovina dobra mati. G. Vabič je orisal, kako ljubeznivo nas mati domovina Jugoslavija danes kliče: Sin moj, kje si? Ali si mi še zvest ostal? Hči moja, ali se nisi izgubila? S kako ljubeznijo nas danes mati domovina objema! Tisoče in tisoče pisem danes pišejo naši dragi v domovini. Prav danes pošiljajo tisoči v naši domovini goreče, ljubeznipolne molitve k Vsemogočnemu za nas. Z večkratnimi burnimi klici: »Živela domovina! Živel njen vladar Nj. Vel. kralj Aleksander in ves kraljev dvor! Živela republika Nemčija in njen predsednik Hindenburg!« se je končalo zborovanje.

Moers-Meerbeck v Nemčiji. Radi vedno bolj naraščajoče brezposelnosti so postale tudi policijske odredbe vedno bolj stroge glede bivanja tujcev v Nemčiji. Vsak tujec mora imeti veljavni potni list, že ko spolne 15. leto. Zakonca mož in žena imata lahko en potni list, vendar pa mora biti tudi slika žene v potni list prilepljena. Priporoča se, da brezposelni in invalidi, ki nameravajo, ako se razmere zboljšajo, še delati, morajo svoje »Befreiungsscheine« zamenjati. Drugače imajo lahko ne-

in bi jo kaznovali po zakonu kot zločin. — Čim doseže Tongajec 16. leto svoje starosti, prejme od države 8 akrov rodovitne zemlje, ki jo mora obdelovati vse življenje in ostane tudi vse življenje njegova last z vsem, kar na njej pridelava. Ko umre, se to zemljišče vrne državi in ga dobi drug polnolen državlján, za vdovo in nedoletne otroke pa skrbi država sama.

Kraljica Salot Tubu, ki ji je angleški kralj Jurij pravkar poslal komanderski križec britske države, se je vzgajala v Sydneyu. Obvlada angleščino popolnoma, a govori rajši v domačem jeziku.

menje pred izkopano luknjo. Ne navzdol po stopnicah, ker sicer trčiva ob oba lopova!

Preko hodnika se plazi ob strani. Že prideta z drugim zabojem. Takoj se spusti na tla. Sita za njim. Zgineta po hodniku proti vežnim vratom. Kakor strela, s pogledom pozivajoč sestrico, naj mu sledi, je preko ograje na hodniku in drči navzdol po lesenem stebri. Urno še ujame Sito in z bliskavico skozi vrata v drugi prostor. Soba je prazna. Že se vračata onadva. Niti za trenutek prenašlo nista dosegla skrivališča. Rama trepeče. Lopova stopata proti vratom.

»Ne tukaj, Sahib, tukaj so plošče!«

Gresta v nadaljno sobo. Rama čuje, kako dvigata in premikata kovinaste plošče. Njuni srci nabijata in Rama si mora držati pred usta roko, sicer bi bilo slišati njegovo glasno dihanje.

Skozi le prislunjena vrata dobro vidi, ko korecata s težkim bremenom na hodnik. Pograbí sestrico za roko. Izbral si je novo skrivališče, takoj pri vratih, za grmado preprog in druge ropotije. Stisneta se drug ob drugega, da ju ni mogoče mimogrede opaziti.

Kakor obsedena zbežita brez cilja naprej. Podžiga ju samo ena misel, odrzeti čim dalje proč od hudobnih ljudi, od Sahiba in kačjega moža.

Ko je korakal Mohamed na trg, da bi se oskrbel z življenskimi potrebščinami, mu je sledil neopaženo pridigar.

Višji policijski oficir stoji pri vhodu v ulico. Brezskrbno maha svečenik mimo. Nekaj korakov naprej stopi pred odprto trgovino in prične barantati. Pridigar pa stopi k policistu, mu nekaj skrivnostno pošepne na uho in pokaže na Mohameda. Častnik zabuli neverjetno, da bi se sploh kaj takega moglo goditi pred njegovimi očmi in stopi pred duhovnika. Omar se hitro zgubi v gnječi, stopi v avtomobil, v katerem je čakal nanj Ali.

Mohamed baš hoče plačati, ko se pojavi ob njem oficir, mu položi na ramo roko, mu napove aretacijo in mu zapove, naj mu sledi.

Nekako brezčuten je že bil postal pod pre-

prilike in ne dela. Vsi tujci morajo imeti tudi v potnem listu žig »Meldeamta«, kjer stanujejo. »Aufenthaltsbescheinigung« dobi vsak brez nadaljnega, ki je že več let tukaj. Vsi drugi morajo pa vložiti prošnjo za isto. Zvesti delodajalcu in zvesti društvu sv. Barbare praznujejo 25letnico zaposlenja v rudniku »Rheinpreussen«, ki prejmejo na sveti večer tudi nagrado 100 mark in častno diplomc: Kvan Lindič, predsednik, Ivan Knap, Florijan Urana, Jernej Točornik. Prvi je doma iz Mokronoga, drugi iz Št. Jurija pod Kumom, tretji iz Tržišča, četrti iz Kalobja.

Sv. Barbara v Slov. goricah. V mariborski bolnici je umrl Rudolf Ribič iz Zimice, star še le 28 let. Neizprosna jetika mu je končala mlado življenje. Radi so imeli rajnega Rudolfa vsi ljudje, ker je bil šegav in vesel človek, bil je delaven član tukajšnjega gasilnega društva. Naj mu bo ohranjen časten spomin — Umrl je Kirbiš Mihael iz Prepol na Dravskem polju tukaj pri svojem bratu. Bil je član društva šentjanških gasilcev, kateri so mu v družbi z domačimi gasilci dali častno spremstvo na njegovi zadnji poti ob lepem številu domačih ljudi in njegovih rojakov z Dravskega polja. — Bela žena se je zopet oglasila v Zimici ter ugrabila 26letno Kato Sodec. Vsem bodi Bog mil sodnik! — Da pa ne boste rekli, g. urednik, da vam poročam same žalostne novice, hočem zaupati vam še kaj drugega. Na god naše farne patrone je bila lepa slovesnost v cerkvi. Mladike Marijine družbe so si nabavile novo zastavo, katero jim je slovesno blagoslovil preč. g. kanonik Časl iz Maribora. Dal Bog jim obilo blagoslova in uspeha pod novim Marijinim praporom. — Zadnjič sem hodil po opravih v Zimici in Jablančah ter so me razni možakarji izpraševali, zakaj ni tega in tega v našem »Slov. gospodarju« od Sv. Barbare. Ne bojte se, v bodoče boste našli iz našega kraja še več novic v našem ljubem znanem »Slov. gospodarju«. Zato poagitirajte pri sosedih in znancih ter prijateljih, da bomo število naših naročnikov na naši pošti povzdignili od 200 do 300. Saj za par kovačev lahko čitaš novice celo leto. — Dobili smo nove Mohorjeve knjige, katere se nam prav dopadejo z vsestransko vsebino, ki je poučna in zabavna.

Ljudski pravnik.

Namesto dosedanjih vprašanj in odgovorov bomo uvedli za prihodnje leto poglavje: »Ljudski pravnik«.

1. Prevzeto jamstvo. K. M. Š. p. C. Svoji uri ste dali pri urarju vstaviti novo pero, ki se je še isti dan po popravilu strgalo; po ponovnem popravilu se je isto v tretje in tudi v četrto strgalo. Popravilo ste morali trikrat plačati, čeprav je dal urar jamstvo za 1 leto. Vprašate, če morate tudi za četrto popravilo plačati kljub prevzetemu jamstvu. — Ne. Če je prevzel urar izrečno jamstvo za 1 leto, potem odgovarja za kakovost popravljene; če se je vsled drugih vplivov pero pokvarilo, n. p. ako se je isto strgalo vsled nestrokovnjaškega navijanja ure, potem odgovarjate sami za vsakršno strganje peresa ter morate sami trpeti stroške popravila. V slučaju pravde boste morali dokazati pri sodišču, da je urar prevzel enoletno jamstvo.

2. Sklenitev kupne pogodbe. R. J. B. Kupili ste zemljišče, katerega lastnika sta mož in žena, ga zaarali ter skoraj plačali. Vsled bolehnosti gospodarja ste pisмено napravo pogodbe odložili do ozdravljenja. Gospodar je pa tako težko bolan, da ne bo več okrevljal. Vprašate, ali je veljavna kupna pogodba, ki jo napravite z ženo, ali počakate dotlej, da bo žena prevzela tudi možev delež po njegovi smrti. — Ker sta mož in žena solastnika, morate z obema napraviti kupno pogodbo dotlej, dekler sta še oba lastnika. Podpisa lastnikov-prodajalcev morata biti overovljena pri sodišču ali notarju, drugače ne morete postati zemljiškoknjižni lastnik kupljenega zemljišča. Lahko pa mož pooblasti ženo ali koga drugega, ki more potem v njegovem imenu skleniti z Vami kupno pogodbo. Svetujemo Vam, da z napravo kupne pogodbe ne odlašate, marveč isto napravite takoj. Ostalo Vam bo pa že razjasnil odvetnik ali notar, kjer boste delali pogodbo, tako tudi glede plačanja prenosnine. Lahko pa tudi notarja pokličete na dom.

3. Nekaznjiva bahavost. B. J. Z. p. K. Tožbo ste ustavili ter plačali vse stroške, sedaj pa pravi nasprotnik-sosed, da Vas je obul za

400 Din in da je zanj na sodišču pravice, za Vas pa ne. Vprašate, kaj storiti. — S tem, da ste plačali vse stroške, ste priznali upravičenost nasprotnikove zahteve. Na sodišču je za vse enaka pravica, čeprav je nož, s katerim se reže pravico, včasih bolj, včasih pa manj oster. Če se sosed baha, kakor navajate, kar lepo mirujte in se ne razburjajte ter se držite slovenskega pregovora: lepa beseda lepo mesto najde.

4. Dogovor za napravo jarka. B. J. Z. p. K. S sosedom sta se dogovorila, da bosta napravila nov jarek in sta se pisмено zavezala, da bosta delala vsak polovico. Pravite, da sosed sedaj noče delati in vprašate, če morate ves jarek sami napraviti. — Delati morate, kolikor sta se dogovorila. S sosedom bi morali sporazumno določiti začetek dela; ako ste pa že sami napravili polovico, tedaj ga lahko pozovete, naj z delom začne ter mu zagrozite, da boste sicer na njegove stroške izvršili. Nato bo pa treba te izdatke iztožiti. Poskusite z lepa. Sosesta sta, zato se pobotajta in živita lepo v slogi.

5. Dedna pravica po sestri. P. Fr. J. p. P. Vaša sestra in njen mož sta bila lastnika milijonskega premoženja. Bila sta brez otrok. Sestra Vam je večkrat pravila, da po smrti obeh pripade polovica zapuščine moževim in druga polovica pa ženinim sorodnikom. Ta delitev premoženja je bila med zakoncema dogovorjena. Isto Vam je pravil tudi svak, ki je letos umrl. Želite zvedeti, kam se obrniti in postopati v zadevi, da bo prav. — Če ni bilo med zakoncema nobene notarske pogodbe za slučaj smrti enega, oziroma obeh zakoncev in če ni Vaša sestra, ki je preje umrla, napravila nobene oporoke, tedaj je od njene polovice šla možu polovica, njenim starišem, oziroma potomcem (bratom in sestram) druga polovica. Ker ne omenjate, da ste za svojo sestro dedovali, izgleda, da sta imela zakonca ženitovanjsko pismo, po katerem je mož postal po smrti svoje žene (Vaše sestre) edini lastnik celega premoženja. Če pa je temu tako, tedaj po smrti moža-svaka nimate nobene dedne pravice in ne morete nikogar prisiliti, da bi Vam kaj plačal. Sama obljuba, da boste dobili po smrti, še ne zadostuje, da bi v resnici kaj dosegli. Poizvedite z odvetnikom na sodišču za vsebino že-

naglimi in prehudimi udarci usode, brez obotavljanja je sledil uradniku.

Še le tedaj, ko so mu razložili na stražnici, da mora v preiskovalni zapor radi ponarejanja novcev, se je začel ustavljati z upravičenim izgovorom, da te obdolžitve ni kriv in niti mislil ni nikdar na kaj sličnega! Preiskovalni sodnik pa mu je potisnil pod nos potvorjene novce ter rekel:

»Kako si pa razlagate dejstvo, da plačujete razne potrebščine s ponarejenim denarjem?«

Mohamedov obraz se je razpotegnili v brezmejno začudenje, ki se je kmalu spremenilo v strah. Kmalu je začel uvidevati mučno zadevo in je zaupal uradniku svoje bridke doživljaje. Oči so se mu napolnile s solzami. Po preteku dobre pol ure so naznali Mohamedu uspehe preiskave v njegovi hiši. Zvedel je o najdbi čebra, v katerem je bil od kislin razjedeni baker, o katerem je sam poročal. Vrhu tega so izsledili dve polni vreči s ponarejenimi bankovci, čisto z vsem opremljeno ponarejevalnico, ki je kazala očivid-

ne znake, da je bila pred kratkem v polnem obratu.

Rama in Sita sta tekla, kakor naglo sta le mogla, po ulici navzdol. Iz daljine so ju pozdravljale ladje in lesketajoča se gladina morja. Spoznala sta jambore, dimnike in antene preko-oceanskih orjakov, ki so počivali zasidrani v luki.

Tekla in tekla sta.

Še le tedaj, ko je zagledal Rama uniformo stražnika, se ga je oprijel občutek sigurnosti in je obstal.

Ali bi se mu naj približal in mu vse razložil? Ni se mogel prav okorajžiti za ta korak. V vasi Senuyao ni bilo policistov, ni se upal nič prav zaupati tujcu. Moral je najti pot do patra, temu bi lahko vse povedal, on bi ga gotovo ne zasmehoval.

ku. Njena civilna lista znaša komaj 2000 dolarjev na mesec, a še to je za tamošnje razmere več nego preveč. Zgradila si je mično vilo in je kupila na Angleškem prvovrsten avto, s katerim obiskuje naselja na Tongatabuju. Šofira sama. Za obiske v provinco, na stotine drobnih otokov, ima lepo jahto.

Otrok ima četvero, ki jim posveča ves prosti čas. Ljudstvo jo ima zelo rado, ker je zelo pravična. Njene-ga moža, ki je pijanec, pa ne marajo.

Otočje Tonga pozna samo eno zlo in to so pogosti vulkanski potresi, ker izgine otok za otokom.

Konec sledi.

nitovanjskega pisma in za potek zapuščinske razprave po svoji sestri.

6. Obseg preživitnih pravic po smrti enega upravičenca. P. N. K. Sv. F. — Z izročilno pogodbo iz leta 1927 ste bili dolžni dajati eno tretjino pridelanega zrnja, 80 kg težko svinj, 20 kg soli itd. To ste morali dajati obema izročiteljema. Leta 1931 je eden izročiteljev umrl. Od sodišča ste prejeli sklep, da se na Vašem zemljišču izbriše služnost dosmrtnega stanovanja in realno breme prevžitka zapustnice iz izročilne pogodbe iz leta 1927. Še živemu izročitelju ste lani dali polovico izgovorjenega prevžitka, s čemur je bil ta zadovoljen, letos pa zahteva celoten prevžitek. Vprašate, kaj storiti, če morate dajati še ves prevžitek in če je polovica vsled smrti enega prevžitkarja odpadla. — Vsebina in obseg preživitnih pravic je po navadi razviden iz izročilne pogodbe. Iz sodnega sklepa izgleda, da ni bilo določeno, da prevžitne pravice po smrti enega preidejo na drugega, tako da bi morali Vi odrajtovati celotni prevžitek. Vsled tega dajajte še živemu izročitelju polovico vseh v izročilni pogodbi navedenih dajatev. Pri tem se pa ne sklicujte toliko na pisano pogodbo, marveč upoštevajte, kdo so izročitelji in kake dolžnosti imate proti njima.

Skrivnosti žuželk.

Naši predniki še niso ukrotili niti psa, ko so mravlje že redile svoje »kравe« in gojile »gobe«. Davno pred človekom so čebele poznale zračenje svojih domov po načinih, ki jih danes rabimo v premogovnikih.

Stroji za leganje jajc.

Pri poskusu so neki hrošči živeli dve leti v zaprti steklenici brez druge hrane razen kožic, ki so jih odmetavali pri svojih spremembah. Čebele, mravlje, termiti, ose so v teku svojega razvoja spremenili svoje »kraljice« v stroje za leganje jajc, ki so popolnejši od vseh človeških strojev. Te kraljice se oplode le enkrat v življenju in so zato v svojem telesu razvile vrečico, v kateri ostanejo samčeve življenske klice žive. Vrečico imajo pri leganju po mili volji odprto ali zaprto in določajo tako spol in značaj potomstva, kajti iz opljenih jajčec se izvalijo samice itd.

Voh žuželk.

Čudovit je voh mnogih žuželk. Fabre je imel samico večšo, ki se je rešila zapredka nekega majskega dne. Še isto noč je priletelo 40 samcev in jo snubilo, v teku nadaljnjih 8 dni jih je prišlo še 150, in sicer so morali prispeti iz daljave več kilometrov, kajti te večše so v dotičnem kraju zelo redke. Fabre je skušal naval snubačev zajeziti s tem, da je samico obdal z močnimi dišavami, toda duh samice je bil močnejši in prihajali so vedno novi snubci. Še le ko je mlado samico dal v zrakotesno zaprto posodo, je prenehal dotok. Če je kakšnemu obiskovalcu odrezal tipalke, je ta tudi izgubil sposobnost, da bi našel samico, pa čeprav je bila ta samo 1 m oddaljena od nje. V tipalkah imajo namreč žuželke organe za vohanje, mikroskopično male jamice, ki so jih našli v eni samici tipalki nekega hrošča 40.000!

Moč žuželk.

Če primerjamo moč žuželk z močjo človeka in njegovih tehniških pridobitev, moramo ugotoviti, da v marsičem zaostajamo za žuželkami. Če bi na pr. mogel kakšen skakalec doseči to, kar doseže navadna bolha v razmerju s svojo neznatnostjo, tedaj bi mu morali uspeli skoki preko nebotačnikov. Eifflov stolp, ki so ga zgradili z vsemi mogočimi stroji, ni razmeroma nič višji nego mravljišče, ki so ga postavile same nožice in čeljusti. Mravlja zmora brez napore breme, ki bi bilo, prenešeno v človeške razmere, enako teži zvrhanih tovornih vozov.

Nagon žuželk.

A nagon žuželk je še večji čudež nego njih telesna prilagoditev okolici. — Travnica leže svoja jajčeca v bližino gnezd nekkih čebel, ki žive v zemlji. Ko se izvalijo ličinke, splezajo na cvetlice, ki jih te čebele obiskujejo, in skačejo čebelam na hrbet. Na čebeli jezdi hrošček toliko časa, dokler ne izleže čebela svojega jajčeca na cvetni prah in ga izsrka. Nato zaspi in spi več let v celici, ki jo je ukradel čebeli. Večkrat se v tem času prebudi in vsakokrat v drugačni obliki, dokler ne zleti iz gnezda kot popolna travnica in se prične vse znova. In nihče ni živalice naučil, da mora vse to tako napraviti razven temnih nagonov, ki jih je podedovala z življenjem.

Seveda tira nagon, ki je tako moder, žuželko marsikdaj v dejanja, ki se morajo nam, razumnim ljudem, videti nad vse neumna. Neka vrsta gosenic ima navado, da roma od doma in proti domu v gosji vrsti po svileni nitki, ki jo izločujejo te gosence same. Fabre je nekoč takšen roj prisilil, da je poromal na rob okrogle posode in je potem pretrgal nitko tam, kjer je prehajala na posodo. Celo noč je goseničja vrsta romala po robu in ni našla poti ž nje. Ob zarji so bile živali vse otrple in nepremične; ko jih je solnce pogrelo, pa so se podale spet na pot po začaranem krogu — in tako so romale osem dni z ranjenimi nožicami in gladne. Še le deveti dan so pretrgale vrsto in so našle še pred nočjo pot domov. Njih vedenje je bilo po našem neumno, toda če natančno pomislimo, je vendar velika stvar v tem in dokaz za neko količino razumnosti, da so v kljub svojemu tisočletnemu nagonu, ki jih je silil v neumno ravnanje, našle same po sebi rešitev.

V kraljestvu žuželk je na milijone takšnih čudežev, ki nas morajo preseščati. Tu je n. pr. zajedalstvo, pojav, da ena vrsta žuželk leže svoja jajca v

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolujejo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom naše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

telesa druge vrste: »deviško spočetje«, pri katerem se narodi do sto pokolenj brez oploditve po samcih, tu je n. pr. tudi sposobnost za prezimovanje, ki omogoča nekim žuželkam celo to, da spe pol stoletja in potem znova oživijo. S takšnimi primeri bi lahko nadaljevali v neskončnost.

Raznoterosti.

Prva naprava za umetni dež. Zavod za umetni dež v Leningradu je sestavil prvo aparaturo na svetu, ki more povzročiti umeten dež. Aparat je električni stroj, ki deluje pod napetostjo 75.000 voltov. Prvi poskusi so se prav dobro obnesli in že grade novo mnogo večjo napravo za napetost 200.000 voltov, katero bodo preizkušali na visoki šoli za gozdrastvo. Postavili jo bodo v visok stolp in delali umeten dež.

Pont du gard v nevarnosti. Med Nimesom in Avignonom v južni Franciji se dvigajo ponosni ostanki ene najlepših rimskih zgradb: ostanki slavnega vodovoda, ki ga je dal zgraditi rimski cesar Avgust iz obsekanega kamna brez vsake vezilne snovi, ometa ali apna. Vendar je vodovod brez posebne škode prenesel vplive stoletij posebno nad sotesko reke Gard, nad katero se boči kakor trinadstropen most. Spodnje nadstropje ima šest lokov, srednje 11, najvišje pa 36. Pred daljšim časom so začeli most uporabljati res kot most in težki tovorni vozovi drdrajo neprestano preko njega ter ga stresajo do temelja. Zgradba, ki ni bila temu namenjena, začena kazati sedaj očitne znake razpada. Že se ločujejo posamezni kvadri od nje in padajo v sotesko, inženjerji pa so izjavili, da ne bo dolgo trajalo in se bo vse skupaj zrušilo. To bi bila velika umetniška in zgodovinska izguba, zato se sliši čedalje več glasov, da bi uporabo mosta oblasti — prepovedale.

Strahovito breme. V neki hiši na Vogelweiderstrasse v Salzburgu sta živela osamljeno zakonca Osterwarsch nigg, ki nista občevala niti s sosedi. Mož, bivši uslužbenec državnih železnic, je bil vpokojenec. Njegova žena je bila že več mesecev hroma in priklenjena na bolniško posteljo. Te dni je pa možu naenkrat postalo slabo in v hipu, ko se je sklanjal nad ženino posteljo, ga je zadela kap, tako da je padel z vso težo svojega telesa na hromo ženo. Moževo truplo je ležalo ves dan kot strahotno breme na nesrečni ženi, ki se ni mogla ganiti, niti poklicati na pomoč tako glasno, da bi jo slišali sosede. Še le pozno zvečer, ko je zavladala v hiši grobna tišina, so sosede zaslišali njeno stokanje. Poklicali so rešilno postajo, ki je prepeljala truplo v mrtvašnico, vso izmučeno in od groze drhtečo ženo pa v bolnico.

Opičji samomor. Mottershead, ravnatelj zoologičnega vrta v angleškem mestu Chesterju, pripoveduje naslednje: Med svojim dolgim opazovanjem živali nisem še nikoli doživel, da bi kakšna žival izvršila namenoma samomor. Ena izmed naših opic pa je morala nekaj takšnega storiti. Gledalci so

Na zunaj in znotraj — uporabljan služi Fellerjev Elsafluid izvrstno tudi kot desinfekcijsko sredstvo za roke, obraz, zobe, usta in dihalne organe in je radi tega tudi proti hripi priporočljiv. Pri grgranju pomešan z vodo, razred-

čuje sluz in tako odstranjuje povzročitelje kašlja in hripavosti. Radi se ga poslužujejo tudi za obkladke za vrat in oteklino. Proti revmatičnim bolečinam, prehladu, za masažo, trganju v členkih, bolečinah v križu, obrazu in vsem telesu se uporablja Fellerjev Elsafluid že nad 35 let. — Dobi se v vseh lekarnah

in tozadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din in 26 Din. Po pošti najmanj 1 paket (9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) 58 Din, šest takih paketov za samo 250 Din pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubička Donja, Elsatrg 341, Savska banovina. Odobr. od Min. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

se spočetka zabavali, ko so jo gledali, kako je odgriznila 2 m dolg kos od vrvi, ki je visela v kletki. Vrv je prinesla nato k nekemu drevesu v kletki in jo pritrdila k veji. Nato je napravila malo zanjko, ki si jo je z veliko hladnokrvnostjo položila okoli vratu. Potem je splezala tako visoko, kolikor ji je vrv dopuščala in je skočila z vso silo z drevesa. Smrt je nastopila takoj. — Mottershead ne ve povedati vzrokov te živalske žaloigre. Vsekakor je dal strogo nadzirati ostale opice, da bi ne začele posnemati te igre.

Žaloigra mojstrskega strelca. V Bratislavi je sedela pri omizju večja lovska družba. Mlinar Ladislav Aujecki, ki je imel srečo, da je tisti dan ustrelil srnjaka in je slovel med lovskimi tovariši za prvovrstnega strelca, je stavil, da bo odstrelil gorečo cigaro iz ust tistega, ki se mu v ta namen nastavi. Potegnil je samokres, ampak tako nesrečno, da se je petelin sprožil pri prijemu orožja v njegovi roki ter je krogla smrtno zadela njegovo svačniko, ki je sedela na drugi strani mize. Aujecega je to tako potrla, da je zbežal v gozd in se ustrelil v glavo.

Tihi topovi. Pred kratkim so delali v Italiji poskuse z novimi, skoraj neslišnimi topovi. Italijanska inženjerja de Luce in Guerra sta napravila poseben izum, ki omogoča, da se pri topu, ki strelja, ne vidi dim in skoraj ne sliši pok. Poskusno streljanje je bilo v Ansaldo — ladjedelnici v Puzzuoli v Italiji. Pri streljanju so bili navzoči vojaški in tehniški strokovnjaki. Prve poskusne strele so oddali s 75milmeterskim topom. Pri teh topovih nastane pri streljih navadno močan oblak dima. Sedaj pa se je pokazala le ozka beli meglica, ki je po nekaj sekundah izginila. Sicer silni pok topa se je zmanjšal na čuden šum, ki je bil podoben močnemu udarcu s kladivom. Ta pok se je čul komaj nekaj sto metrov daleč in ribiči, ki so bili 300 metrov proč od obrežja, niti najmanj niso slišali, da bi kedó streljal. Uspeh poskusnega streljanja je bil tako velik, da so strokovnjaki navdušeno ploskali izumiteljema in ju celo objemali. Prav taki uspehi so se kasneje pokazali tudi pri topovih z večjim kalibrom. Kolikor je znano, je naprava, ki duši pok in dim, prenosna in se more pritrditi na vsak top.

Pojasnjena zagonetka glede obersta raziskovalca. Že v našem listu smo večkrat omenjali angleškega oberstaraziskovalca, ki je izginil v notrajnosti braziljanske divjine in je po trditvah duhovnika Letgersa mrtev. Omenjeni svečenik zagotavlja, da je dosegel tudi on najbolj oddaljeno točko južnoameriške džungle, do katere je prodril angleški oberst Fawcett, katerega pa je doletela smrt. Dr. Letgers je ameriški misijonar, ki se je mudil kot misijonski tajnik 9 mesecev v divjinah. — »Zapustil sem taborišče napol naobra-

ženega indijanskega plemena v Simon Lopaksu ob reki Ksingu«, pripoveduje ameriški misijonar. »Tamkaj sem zvedel, da so tamošnji prebivalci videli Fawcetta, ko je bil na potu v notrajnost. Pokazali so mi mulo, katero jim je prepustil po njihovi izpovedi. Pri prodiranju v džunglo sem sledil oberstu v pragozd po poti, katero je moral on izsekati. Po tej stezi sem zadel na tabor divjega indijanskega plemena, kojega glavar je gotovi Aloquis. Čeravno sem se povspel pozneje še globokeje v pragozd, nisem mogel več zadeti na sled izginulega Angleža. Ko pa sem posetil taborišče glavarja Aloquisa, sem opazil, kako so se indijanski otroci igrali z dvema daljnogledoma, z angleškimi biseri in s par vojaškima tornistrama. Ker nisem razumel jezika teh Indijancev, sem se lahko sporazumel z njimi le s pomočjo kovanja. Nisem mogel zvedeti, odkod da imajo tu omenjene predmete, čul sem pa, da je imenoval poglavar Fawcettovo ime. Z znamenji mi je dal razumeti, da se je mudil Anglež pred meseci pri njih. Prepričan sem, da sta tornistri, biseri in razni drugi predmeti oberstova last, ker do pred meseci še ni bil prodril nobeden belokožec v to divjo pokrajino. Domnevam torej, ali je bil polkovnik umorjen, ali pa je umrl na mrzlici v ujetništvu. Dokazi, katere sem imel sam v rokah, mi pričajo, da Indijanci niso hoteli izpustiti Angleža. Ako ga je pa pridržal Aloquis kot ujetnika v taboru, je gotovo, da ga je uničila mrzlina, ker ne more nobeden belokožec dalje časa vzdržati v tem neznosnem podnebnju.«

Človek proti naravnim silam — brez moči. Človek se z velikim ponosom naziva gospodarja narave. Vendar pa so moči, ki presegajo njegove sile. Pogljemo n. pr. samo vremenske neprilike! Kakšen slabšč je napram njim! Če pa stopimo v vroče pokrajine, kjer vlada vlažno in vroče podnebje, spoznamo, da smo proti naravi naravnost brez moči. V Indiji, Burmi in Siamu, predvsem pa v srednji Ameriki, je na stotine mest, ki jih je prerasla džungla. Naskakovanje najsrdečjih sovražnikov jih ni moglo ukloniti in zmlati v prah. Barbarske tolpe divjakov so prihajale s pogumom, odhajale poražene. Naenkrat pa je iztegnila svojo kruto, neprizanesljivo roko narava in jih takoj obvladala. Rastlinam zajedkam se ne more dolgo z uspehom upirati nobeno naselje. Kadar se vržejo nanj, je izgubljeno. V nekaj mesecih prerasejo liane najlepše palače, svetišča in dvore. Kakor zelene kače se plazijo plezalke in ovijalke po zidovih na kvišku, povežejo strehe in terase ter iščejo naprej. Kar jim morda ostane, pa uničita vlaga in tropska vročina, ki dajeta tem rastlinam čudovito moč. Vlaga v zraku, ki uničevalno vpliva na človeška pljuča, hrani tropsko rastje z divjo silo, da poganja z nezlom-

ljivo odpornostjo. Tako se zgodi, da že v nekaj mesecih izgine pod zelenim poplahom najbujnejše mesto, najbolj cvetoča naselbina. Ljudje zaman iščejo, kako bi prišli vanj. Džungla ga je spremenila v divjino, njih skrivnost pa je ohranila zase.

Fes povzročil spor. Pri nekih paradah je turški predsednik Mustafa Kemal paša opazil nekega moškega, ki je imel fes na glavi. Fes je sedaj v Turčiji prepovedano nositi. — »Ali ne veste, da so v moji državi odpravljene stari mohamedanski običaji?« vpraša Kemal paša tujca. — »Vem, toda jaz sem slučajno egiptovski poslanik«, je ta odgovoril. — Egiptovska vlada zahteva, da Kemal osebno prosi odpuščanja za to razžalitev.

Naša nova povest.

Z novim letom bo začela v »Slov. gospodarju« izhajati povest »Skrivnostni studenec«. Snov te res zanimive, z dejanji bogato prepletene povesti je vzeta iz kmečkega življenja na vasi v pokojnem času. Naslikano je kmečko življenje z ljubeznijo, s krivostnim umorom, z obsodbo po nedolžnem, s strastjo tihotapljenja itd. Eno dejanje podi drugega in zaradi tega bodo naši cenjeni naročniki in čitatelji komaj čakali prihodnje številke. Povest je privlačna od začetka do konca in bode zadovoljila vsakega, ki jo bo čital. Agitatorjem polagamo na srce, naj pri širjenju »Slovenskega gospodarja« nove naročnike opozorijo na novo povest, koje naslov že jamči, da je bo čitatelj vesel.

SKRIVALNICA.

Kje je lovec?

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Ogenj je uničil na Spod. Bregu pri Ptuj hišo Elize Maroh. Rešili so živino in nekaj pohištva. Vzrok požara je pokvarjen dimnik.

Otrok umrl vsled opeklin. Enoletni Avgust Obstpetter v Šaleku pri Velenju se je pri peči tako opek, da je dne 11. t. m. umrl vsled opeklin v celjski bolnici.

Pištolo je nosil v sukninem žepu Adolf Petrovič, posestniški sin iz Zgornje Pristave. Pištola se je sprožila in je lastniku razmesarilo levo stegno tako, da se je moral zateči v bolnico v Ptuj.

Roparski napad. Zadnjo nedeljo zvečer krog 6. ure je mlad lopov napadel iz zasede v Ljubljani na koncu Gorupove ulice trgovko Franjo Stritihovo in jej je hotel odvzeti ročno torbico, v kateri je imela 400 Din. Vnel se je boj, v katerem je gospa kriknila: »Pusti, saj te poznam!« Ta krik je napadalca tako preplašil, da je pobegnil brez plena.

Kmečka predstava v mariborskem gledališču. Kakor vsako leto, bo tudi letos v mariborskem gledališču predstava za kmetovalce-okoličane. Vprizori se v nedeljo dne 18. t. m. ob treh popoldne veseloigra našega priznanega pisatelja Cvetka Golarja »Dve nevesti«. Ta velezabavna veseloigra se godi na kmetih in je imela zlasti v ljubljanskem in mariborskem gledališču velik uspeh. Cene so tudi za današnje težke čase zelo nizke in stane vsak sedež brez razlike 5 Din in vsako stojišče 3 Din. Naroča se lahko skupno več prostorov ustmeno ali pisмено na naslov »Narodno gledališče v Mariboru«. Naročila se sprejemajo najkasneje do petka dne 16. t. m. Po tem veljajo običajne dramske cene, ki pa so dokaj višje od gori naznačenih.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo dne 18. t. m., popoldne po večernicah v samostanski dvorani svoj redni letni občni zbor. Vsi člani in članice ste vljudno vabljeni. — Odbor.

Dobrna pri Celju. Služba organista na Dobrni, ki je bila razpisana v »Slovencu« dne 3. in 4. decembra, se je oddala sinu domačega cerkvenega ključarja Jožefu Božnik.

Zabukovje. Umril je v starosti 79 let Janez Gregorčič, velik dobrotnik cerkve in siromakov in odločno krščanski mož. Letos meseca februarja bi bil obhajal zlato poroko, a ni mogel zaradi bolezni. Njegovi ženi in drugim domačim naše iskreno sožalje! — Poročila se je gdč. Antonija Hvala, tukajšnja učiteljica, z g. Antonom Knap, profesorjem. Vrlemu, krščanskemu paru kličemo: Bog daj obile sreče ter blagoslova v novem stanu!

Šmarje pri Jelšah. Letošnji »Miklavžev večer« v katoliškem domu nam bo ostal v neizbrisnem spominu. To vam je bilo smeha, veselja, strahu, pričakovanja, pa tudi lepih darov. Dvorana nabito polna, oder v bajni bengalični razsvetljavi, častitljivi sv. Miklavž, cel trop parkeljnov, krasna skupina razkošno oblečenih angelov, da, to je bilo za otroke in za odrasle. Iskrena hvala prosvetnemu društvu! — Prva nedelja se pri nas vedno slovesno obhaja, ker je to nedelja naših mož in fantov. Zadnjo prvo nedeljo pa se kar nismo mogli načuditi dolgim vrstam sivolasih starčkov, trepkih mož in odločnih fantov pri obhajilni mizi. Hvala Bogu, smo še tukaj in kljub težavnim razmeram še nismo skopneli. Možje in fantje, neustrašeno naprej!

Gornja Ponikva. Prosvetno društvo Slomšek vprizori v nedeljo dne 18. t. m. ob treh popoldne v domači šoli igro »Za srečo v nesrečo«, vmes poje cerkveni pevski zbor več pesmi.

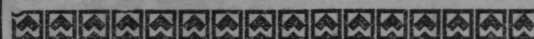

V trgovini 1305

Anton Macun

v Mariboru, Gosposka ulica 10

so pri zimskem ženskem in moškem blagu ter pri gotovih ženskih plaščih in moških suknjah **znižane cene**, ker je še izbira zelo velika.

MALA OZVANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Kupim star in dobro ohranjen kotel za žganjekuho od 30 do 100 litrov vsebine. Naslov v upravi lista. 1293

Proda se lepo posestvo 10 oralov. Naslov: F. Drozg, Velika Zimica 40, pošta Sv. Barbara pri Mariboru.

Prodajam lepo posestvo 5 oralov na prometnem kraju, 10 minut od Maribora. Naslov: Ptujška cesta 11. 1291

Prodajam posestvo 1 joh, nova hiša z gospodarskim poslopjem za 25.000 Din. A. Kolednik, Strasgojnci 26, Pragersko. 1292

Stare obleke dobro ohranjene proda starinar Samuh, Maribor, Mlinska ulica 1, poleg g. Vlahoviča. 1290

Oddam mlin v najem na stalni vodi na tri tečaje. Martin Zdolšek, Ponikva ob južni žel., Okrog 4. 1296

Viničar, dober, vesten in priden, s 4 delavnimi močmi se sprejme po Svečnici. Maribor, Tatenbachova ulica 13, Mejovšek. 1300

Prodajam prima divjake jabolčnike več tisoč. Pri takojšnjem odvzemu po 20 para. Marko Knuplež, Sv. Jakob v Slov. goricah. 1308

Prodajam posestvo 9 oralov z inventarjem vred. Izve se v gostilni Gornik v Selnici ob Muri, pošta Št. Ilj v Slov. goricah. 1303

Javna zahvala dobroteljnemu društvu! Niže podpisani se zahvalujemo tem potom splošnemu vzajemnemu podpornemu in kreditnemu društvu, r. z. z. o. z., v Mariboru, Rotovski trg 8-I, da je njega načelstvo po nenadni smrti naših svojcev-zavarovancev, kljub temu, da nam po pravilih ne pristojajo nikakoli podpore, izplačalo za kritje pogrebniških stroškov prav nepričakovano lepo svoto. Imenovano društvo priporočamo vsakomur najtopleje, ker v sedanjem težkem času pomaga pomoči potrebnim. — Vračko Ivan, posestnik, Grušena 4, Sv. Jurij, pošta Gornja Sv. Kungota. — Jarc Ivan, posestnik, Gradiška 2, pošta Pesnica. — Papež Lovro, posestnik, Spodnje Hoče 31, pošta Hoče pri Mariboru. — Birnstingl Elizabeta, zasebnica iz Selnice ob Dravi.

Razprodaja slik, okvirjev ter cerkvenih božičnih jaslic, tudi na obroke in po zelo zmerni ceni. Alojzij Zoratti, Maribor, Tatenbachova ulica 14. 1301

Čebelarji! Vse čebelarske potrebščine kupite po izjemnih cenah v trgovini Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1. 1304

V dobro hišo išče se pridno, čisto dekle, ki zna kuhati in šivati. Detaljne ponudbe z označenjem plače pod šifro »Poštena 1933« na upravo lista. 1309

V petek in v soboto velika razprodaja pri licitaciji prevzetega pohištva: 14 omar od 100 Din naprej, kredence, 10 postelj, mize, stoli, odeje, moško in žensko perilo, kakor tudi obleka. Maribor, Strossmajerjeva ulica 5, Zidanšek. 1313

Vajenec se sprejme iz boljše hiše pri Kuharič Ivanu, kleparstvo, Ormož.

Ugodna prilika. Po zelo znižanih cenah dobite manufakturo, pletenine, nogavice itd., kakor tudi druge potrebščine za božične praznike samo pri Franji Zagožen, Radmirje 33, žel. postaja Šmartno ob Paki. 1314

Za Božič! Vse potrebščine kupite najceneje v trgovinah Franc Senčar, Mala eNdelja in Ljutomer. 1312

Iz proste roke, brez posredovalcev, se prodajajo posestvo v približni velikosti 18 oralov, obstoječe iz dveh gozdov, njiv, travnikov, sadonosnikov in krasnimi vinogradi, hiše, kapelice in gospodarskega poslopja. Hiša z gospodarskim poslopjem je na krasno ležečem hribočku. Vina se je letos pridelalo cirka 17 polovnjakov, ko bo prihodnje leto začel roditi tudi vinograd z novim nasadom, samo boljše vrste trte, bo vina pri srednji letini nad 20 polovnjakov. Posestvo je oddaljeno od železniške postaje 15 minut, od farne cerkve in šole pol ure. Na posestvu se nahaja premogokop, ki je last švicarske družbe in se bo v doglednem času začelo z obratom in je v tem slučaju zaskurana lepa najemina za ceno in prostor, ker zunaj premogokopa je vsa zemlja last lastnika posestva. Proda se z vsem živim in mrtvim inventarjem radi selitve k sorodnikom. Proda se proti gotovini, ali pa proti vložni knjižici Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru. Naslov se izve pri upravi lista. 1306

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti moje ga nepozabnega soproga, g.

Jeriča Alojzija

izrekam tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem preč. duhovščini, gg. zdravnikom ter č. sestram bolnice, krčevinskemu pevskemu društvu, vsem prijateljem in znancem, ki so prihiti v tako častnem številu, da ga sprejmejo na njegovi zadnji poti.

Počehova, dne 12. XII. 1932.

1310 **Globoko žalujoča soproga:**
Ivana Jerič.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe

(Dalje.)

Naenkrat sem zapazil v pesku odtise človeških stopinj, ki jih je bilo zelo jasno videti. Nikoli v življenju se nisem še tako prestrašil.

Postojim in poslušam okoli sebe — ničesar ni bilo čuti. Tečem na bližnji griček in pogledam naokrog. Nikjer žive duše. Pomislil sem, če se nisem varal in se mi je morda samo zdelo, da so bile to stopinje. Vrnil sem se do obale in sem zopet gledal. Stopinje so bile: lepo so se poznali prsti in peta. Stopinje so bile vrh tega manjše od mojih. V največjem strahu sem stekel v svojo trdnjavo ter sem se ves pot oziral, če kdo ne teče za menoj. Drevesa, grmičja in skale, ob katerih sem tekel, so se mi dozdevali kakor živa bitja, kakor človeške prikazni.

Brž sem bil preko ograje, kakor tisti, ki ga zasledujejo prav iz bližine. Vso noč nisem mogel zaspati niti za trenutek. Kaj sem vse premišljeval, da bi si pojasnil, čigave so mogle biti tiste stopinje! Mislil sem celo, da je morda prišel sam hudi duh, da bi me splašil. To misel sem opustil kot docela neumno. Nazadnje sem zaključil svoje premišljevanje tako, da so bili najbrž divjaki s kakega bližnjega otoka, katerih je bilo več v daljavi videti, kakor neka nejasna temna črta. Verjetno je bilo, da je kak protivni veter zagnal njihove čolne semkaj in ko so divjaki videli, da je otok prazen, so zopet odšli, ker niso hoteli tu ostati. Radi tega jih morda tudi nisem videl.

Strah me je bilo, da ne bi našli mojega čolna, ki sem si ga bil iztesal, kakor delajo to tudi divjaki, iz debelega drevesnega debla in ki sem ga spravljal ob obali. Pričakoval sem, da pride veliko število divjakov in da me napadejo. Če bi jim tudi utekel, tedaj bi mi uničili moje polje in ugrabili mojo čredo. Moral bi gladu umreti.

Tako je prešlo nekoliko mesecev v neprestanem strahu. Nazadnje sem se vendar začel polagoma umirjevati in ni me bilo več toliko strah. Tolažil sem se, da so to vendar bile moje stopinje, ker sem imel navado, da sem šel bos do čolna, pa sem gotovo pozabil, kdaj sem bil tam.

Radi varnosti pa sem si kljub temu izbral na raznih krajih otoka nekoliko mest, ki sem jih s koli zagradil. Po ograji sem nasadil razne trave in druge rastline, da se ne bi videlo človeško delo. V vsako tako skrivališče sem skrnil nekoliko koz, da bi imel kaj jesti, če bi moral zbežati iz svojega prvotnega bivališča.

Nekega dne sem stal na gričku in sem posmatral morje. Zdelo se mi je, da vidim v daljavi neko črno točko, pa nisem mogel natančno spoznati, ali je čoln ali kaj drugega. Spustil sem se z grička na drugi strani in stopil v kraj otoka, v katerega še nisem bil prišel nikoli. Kar sem tu videl, me je tako navdalo z grozo, da sem stal

kakor iz kamna. Zemlja okoli mene je bila pokrita z lobanjami, rokami, nogami in drugimi človeškimi kostmi. Videl sem kraj, kjer je bil gorel ogenj, okoli pa je bila nekaka klop iz zem-

lje, kjer so najbrž sedeli divjaki, ko so jedli človeško meso.

Gledajoč vse to, sem se tako zgrozil, da bi bil kmalu padel v nezavest. Ko sem se malo zbral, sem zbežal, bolj ko sem mogel, od tega groznega kraja. Zahvalil sem Boga, da sem po brodolomu prvič stopil na tak kraj otoka, kamor te zveri v človeški podobi sploh niso bile vajene priti.

Vse leto mi je poteklo v strahu. Nisem si upal sekati drva v gozdu, še manj pa streljati, boječ se, da me divjaki ne bi čuli, ko so prihajali na otok. Najbolj me je bilo strah, ko sem si moral zakuriti, ker se vidi dim iz velike daljave in bi me mogel izdati. Zato si nisem hotel kuriti v trdnjavi. Hodil sem radi tega v najbolj gosto šumo. Nazadnje sem si napravil iz drv oglje in z njegovo pomočjo sem si potem kuhal hrano. Oglje je dajalo dovolj toplote brez dima.

VI

Kaj je bilo v požemski jami.

Ko sem nekoč hodil po gozdu, sem zapazil v pečini votlino, ki je bila vsa z bršljanom zarasla. Odgrnil sem vejevje in sem našel vhod v jamo. Stopil sem par korakov dalje, tipajoč v temi po stenah, ali naenkrat sem se prestrašil in skočil čim hitreje nazaj. Kaj je bilo? Videl sem v temi dvoje velikih, svetlih oči, ki so se svetile kakor zvezde. Mislil sem si: ali je to človek ali hudi duh. Nazadnje sem se ohrabil, pa sem si rekel: »Neumno je misliti, da so tod hudi duhovi, pa niti človek ne more biti, ko vseh 23 let nisem videl niti enega.« Vzel sem z ognja tlečo tresko in sem zopet šel v jamo. Ali napravil sem dva, tri korake in zopet me je prevzel strah. Čul sem globok vzdihljaj in neko godrnjanje, kakor da bi kdo izgovarjal nerazumljive besede. Nato zopet vzdih. Postal sem nekoliko. Vse telo mi je pokrnil mrzel znoj. Kapo sem bil pustil zunaj in zato sem čutil, kako se mi ježijo lasje. Pa s silno voljo sem premagal v sebi strah in sem stopil naprej, držeč tresko nad glavo. Kaj sem videl? Starega ogromnega kozla, ki je ležal na zemlji. Najbliž se je zatekel sem, da bi tu v miru poginil.

(Dalje sledi.)

Skoro 50 tisoč milj je prehodil.

V glavno mesto Sibirije, Novosibirsk, je prispel te dni ruski kmet Koljakov, ki se je napotil peš po vsej Rusiji. Koljakov je že šest in pol let na poti. Velikansko pešpot je začel 4. marca 1926 v Vladivostoku in je prepotoval doslej vso iztočno Sibirijo, osrednjo Rusijo, Kavkaz, Uzbekistan in Kazakistan. Sedaj se vrača Koljakov že nazaj domov in je doslej prehodil 47 tisoč milj peš. Če bi napravil Koljakov to pot v ravni črti, potem bi prišel en in polkrat okrog celega sveta. Njegova pot je tako dolga, kakor ena šestina razdalje od zemlje do lune. — Bogve, koliko parov čevljev je raztrgal pri tem?

Izumitelj plinske maske.

Francoski kirurg in zrakovalec J. Francois de Rozier je bil prvi, ki je izumil masko zoper pline.

Rozier se je bavil zelo vneto s fizikalnimi in kemičnimi deli in je bil tudi prvi, ki se je z balonom lastne konstrukcije dne 2. novembra 1783 dvignil v zrak. Dve leti pozneje se je na drugem zračnem potovanju smrtno ponesrečil. Kratko pred tem zadnjim poletom je predložil pariški akademiji znanosti pripravo, ki jo je imenoval respirator in s katero bi bilo mogoče stopati in delati v prostorih, napolnjenimi s strupenimi plini. Iz priloženega opisa je razvidno, da je bil ta respirator majhna, pločevinasta škatla, ki jo je nosilec imel na hrbtu in je bila napolnjena s čistim zrakom. Iz tega rezervoarja je vodila cev iz gumirane svile do nosa in medena zavojica v notranjosti ji je dajala trdno obliko. Nosilec je vdihaval zrak iz rezervoarja v nos, izdihoval pa je prosto skozi usta. Rozier je to pripravo — predhodnico plinske maske — sam preizkusil v vodnjakih.

Lepa cepljena drevesca proda: Šuen Alojzij, Gabernik, p. Juršinci pri Ptuj.

Velika izbira volne, preje in čipk, predtiskarija: Pavla Slugoga, Celje, Vodnikova ulica, nasproti Ljudske posojilnice. 1283

Kmetice! Najboljše zamenjate orehe, bučno seme in drugo v tovarni bučnega olja v Mariboru, Taborska 7, pri državnem mostu. 1273

Pismeni pouk v stenografiji, knjigovodstvu, korespondenci, nemškem jeziku itd. Prospekt brezplačno. M. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 1268

Stanovanje za družino železničarja ali profesionalca se oda pri M. Pilz na Pesnici. 1284

Posojila brezobrestna za odkup zemljiško-knjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš, podeljuje: »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Išče zastopnike. 1221

Zopet znižane cene v

Trpinovem Bazarju

v Mariboru, Vetrinjska ulica 15,

Notarska pisarna v Ptuj

(prej notar Kaz. Bratkovič)
od 15. decembra 1932 dalje
v hiši oo. minoritov
nasproti minoritske cerkve.

Sevnik Lavoslav, notar v Ptuj.

Izšla je

Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke in menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani. 1144

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja,

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bo lezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje. 939

Popolnoma zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker moj založnik razpošilja samo

10.000 komadov brezplačno, višite takoj, zadošča dopisnica na spodnji naslov!

Zbiralnica za pošto:

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse 24, Abt. 494.

Najlepše

1286

zimске plašče

moške suknje, raglane, obleke in razno zimsko blago po novi modi samo v „Irgovskem domu“ v Mariboru.

zato ker izdelujemo vso konfekcijo v lastnih delavnicah, prodajamo lahko cenej. Blago dajemo tudi na hranilne knjižice.

Knjigarna in trgovina s papirjem

Franc Leskovšek

se nahaja

v Celju, Glavni trg 16 1187

Pozor! Pozor!

Za češčenje presvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naročite za fante,

ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rdečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila Maribor.

Provandein

Svinjerejci — pozor!

Po celem svetu znan belgijski preparat, ki prepreči bolezen pri svinjah ter jih za 2 do 3 mesece prej zre. Tovarna tega izvrstnega preparata je vsled krize dosegla znižanje cene z željo, da ga uporabljajo vsi svinjerejci. Ako se hočete prepričati o resničnosti našega oglasa, izkoristite priliko in kupite pri Vašem trgovcu takoj 1 originalno škatlo od približno 800 g. ki stane sedaj samo 25 Din. Garancija: V slučaju neuspeha sprejemamo neporabljeni količino ter vrnemo ves denar. Ako ga v Vašem kraju nimate, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino. Navodilo za uporabo se nahaja v vsaki škatli v hrvatskem jeziku.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino:

Josip Junc,

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5-II.

1178

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za Božič!

Najfinejšo banatsko staro moko 1 kg po Din 3.25

lepo dobro krušno moko 1 kg po Din 1.75, 2.25, 2.50, 2.75

sveže žgano kavo ¼ kg po 13, 14, 15, 18 Din

lep riž 1 kg po 4, 5, 6, 7

lepe izbrane rozine ¼ po 4, 5, 6 Din

veinperle, sveže zamlete dišave, cimt, poper, gvirc, sveža ajdova kaša, vsake vrste najfinejšega čaja, kakor vsako špecerijsko blago

Kupite vedno sveže in po najnižji ceni v znani trgovini 1294

Weis Josip

prej Hartinger

Maribor Aleksandrova 29

Solidna in prijazna postrežba!

Najprimernejše božično darilo!

Gotovi

damski plašči

v največji izberi

mornarski plašči

v vseh velikostih

Hubertus plašči

po najnižjih cenah

manufaktura in konfekcija

J. PREAC

Maribor, Glavni trg 13.

1289

Jaslice

in ves božični kras za drevesce, papir za rože in okraske, slike in kipe, kupujte v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kunine in druge kože od divjačine kupuje po najvišji ceni I. Ratej, trgovec v Slov. Bistrici. 1275

Trgovci in obrtniki!

Novoletno reklamo stenskih koledarjev z bloki vam najugodnejše natisne

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odlašajte z naročili, da jih boste pravočasno imeli!

Suhe gobe

plačuje po najvišji ceni

SEVER & KOMP.,
Ljubljana.

Banovinska trsnica in drevesnica v Kapeli pri Slatina-Radencih

dobavlja prvovrstno sadno drevje (visokodebelno in pritlično) od jablan, hrušk, češenj, breskev ter la cepljenke vinske trte na raznih ameriškanskih podlagah. Cene zmerne, zahtevajte ponudbo! 1098

Pravo veselje v teh časih

je poceni in dobra obleka za jesen in zimo za moške in ženske. 1228

Franc Kolerič,
trgovska hiša

Apače **Apače**

Citajte! Ne zamudite!

Kako naložite najbolje Vaš denar?

Popolna

RAZPRODAJA

manufakturnega in drugega blaga se vrši od ponedeljka, dne 27. novembra naprej v trgovini

ALOJZA DROFENIKA

Celje, Glavni trg 9

„PRI SOLNCU“

Ne zamudite te ugodne prilike, ker se bo vse blago razprodajalo globoko pod lastno ceno, tako da si lahko za mali denar nabavite vse potrebno za celo družino.

Pridite vsi!

Povejte drugim!

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!